

moving atmospheres

placing the sensing body at the
centre of spatial design research

Rens Hoofs

This book is the result of the research, conducted as part of the graduation work of Rens Hoofs, graduate student at the University of Technology Delft within the faculty of Architecture and the Built Environment, master track Architecture in the academic year of 2023/2024. The graduation work was conducted within the Explore Lab Graduation Studio.

Much gratitude goes to Research mentor Mieke Vink for her guidance, insights, critical reflections, and help during the development and execution of this research. Besides, I am grateful for the guidance, insights, positive talks, and reflections of Roel van de Pas, main mentor - Architecture, during the translation of this research into a design project. Lastly, I would like to thank Rufus van den Ban, Building Technology mentor, for his insights, knowledge and intriguing discussions of the technical and material aspects of my design project.

table of contents

0	introduction
1	theoretical framework
1.1	experiencing atmospheres
1.2	embodied research
1.3	influential environments
2	method
2.1	movement lab
2.1.1	procedure
2.1.2	location
2.1.3	documentation
2.2	interpretation
2.2.1	poetic descriptions
2.2.2	films
2.2.3	movement structures
3	analysis
3.1	defining elements
3.2	movement structures
3.3	spatial character & movement
4	conclusion
5	discussion
6	reflection
A	references
B	appendix
B.1	automatic writing
B.2	analysis automatic writing

0

introduction

The way we move, behave, and express ourselves in space are acts every body does in daily life, often without actively noticing. How and why we do so is for most people, something that is never noticed nor questioned. Nonetheless, asking how we feel, move and behave the way we do can teach us a lot about why we respond the way we do and how the environment we are situated in influences that process. Said otherwise, we respond with our bodies to our surroundings – and thus the architecture we are situated in. By asking these questions, designers can learn how to influence this process through the architecture and space we create.

The reason for this specific research and the questions asked do have a deep personal embodied foundation. After an intensive and challenging period through the recovery from burn-out, I was forced to seek a connection again between the body and cognition, after which acting upon that information was necessary to recover. This period gave me the gift of awareness; awareness of my body through sensing and listening to the signs my body gave me on how I react in different (spatial) settings. Sensing is an integral part of this process, as it relates to how we experience space and feel about a place, and eventually translates into the way we move in and through that same space.

This relationship between sensing and space is very precious and necessary, as it can give designers and architects insights into how to design space according to perception and experience; designing for emotion. Speaking from my own experience, the current architectural way of designing is based on a pragmatic, distant and rational approach. Architects dissociate from the body; instead of viewing it as a moving entity, it is seen as a quantified volume and defined by its' measurements and, thus, the space

needed to execute our day-to-day activities. By doing so, architects limit themselves in the opportunity to gather and translate information our body provides us about how we feel and are. This research seeks to go beyond the pragmatic knowledge and distant way of designing for the human body by giving attention to movement, sensing, and intuition; to engage with the body.

Taking this bodily approach and studying perception and experience in relation to sensing, emotion and movement, it takes a phenomenological approach – diving deeper into the philosophy of experience. Phenomenology may be defined initially as the study of structures of experience, or consciousness. Phenomenology is the study of “phenomena”: appearances of things, or things as they appear in our experience, or the ways we experience things, thus the meanings things have in our experience. Phenomenology studies conscious experience as experienced from the subjective or first-person point of view (Smith, 2018). Taking this phenomenological approach looking into the relation of human emotion, movement and spatial setting, it allows for this research to take a personal and embodied approach; to engage my own sensing body in the setting of spatial research, looking at my own sensations, observations and movements evoked through space to learn how I could influence these aspects with architectural design.

By taking this position, both the challenge and opportunity arise on how space can be designed to be able to influence the process of emersion of emotion and mood in direct relation to spatial setting. Therefore, this research tries to answer the question:

“How can architects contribute to the formation of spatial atmosphere using the human body as a research and design tool to create designs focused on perception and experience?”

A great example of where one can practice the expression of intuition is improvisation dance. In essence it is a technique used in dance practices to create both bodily and spatial awareness, and how to translate one's awareness and emotion into bodily movement. Although still partly ungraspable and fleeting, it is a physical tool to make the ungraspable visible. As discussed later in this book, intuitive movement will be used as a research method to analyse the relation between atmosphere, sensing, intuition and the movement that follows from this reaction. In this research, questions are asked to be able to study how and in which manner atmosphere and movement relate:

“How does intuitive dance and movement inform architects about the atmosphere in and of architectural space?”

“How can sensitivity for space and atmosphere be developed using intuitive dance as an interactive research tool?”

To connect the conclusions formulated while answering these questions regarding the used method to the real world, additional questions arise opening possibilities for the designer to contribute when forming atmospheres. This will be done by answering the following questions:

“How does our experience (of atmosphere) in a place translate into our bodily behaviour/ movement?”

“How can architects stimulate the evocation of feeling and mood by creating specific spatial atmospheres, and thus influence behaviour?”

When answered, these questions create a specific and concise understanding of space and its' defining elements about to behaviour. To understand the links between the atmosphere in space and the relation to the body, an understanding of these individual themes is necessary first. Therefore, relevant theory discussed in literature will be presented in the next chapter to set the literary framework for this research. Second, the chosen methods for studying and practicing these theories and themes will be discussed, with specifications, limitations, and restrictions of the chosen methods. This will be accompanied by reasoning for choosing these specific methods and how to gather material that can be used for analysis and representation later. This analysis and the interpretations made while processing the material gathered during the experiments will be discussed in the third chapter. This analysis and interpretation open the possibility for conclusion, presented in the fourth chapter. Ending with a discussion and personal reflection in the last chapter of this book.

theoretical framework

When trying to understand atmosphere as a phenomenon, the question arises of what atmosphere is and how this can be studied. To understand the relationship between atmosphere and movement, it is essential to explain the individual components in the sequence of spatial perception and its relation to intuition. When understood individually, the connection and reaction of each component can be explained in the reactive process of space perception.

1.1 experiencing atmospheres

Speaking from previous experience when trying to facilitate a specific atmosphere in my design projects, trying to shape atmospheres raises a problem; atmosphere is in nature ambiguous, and thus hard to give means on how to shape this when designing. Havik, Teerds, and Tielens discuss in the Editorial of OASE issue 91 'Building Atmosphere' (2013) the difficulty when working with this theme, quoting architecture theorist Mark Wigley: "the discussion of atmosphere in architecture entails, by definition, a certain ambiguity. After all, atmosphere is something personal, vague, ephemeral and difficult to capture in text or design, impossible to define or analyse." (Wigley, 1998). Wigley continues with the importance of studying architectural atmosphere, as he argues "atmosphere is precisely that which evades analysis. Although atmosphere can perhaps be seen as the essence of architecture, it is not easily defined, let alone constructed or controlled." (Wigley, 1998). Havik et al. (2013) state that atmosphere as a phenomenon, though difficult to pin down, at least can be identified intuitively. Using the notion of intuition inherently suggests that atmosphere is part of what can be called common sense: knowledge and experience

embedded in a larger community, able to be shared and exchanged. Atmosphere exists where architecture, beyond its autonomous trajectory, its technical apparatus, and its programmatic approach, is connected with the surpassing of daily use. Atmosphere delivers, moreover, a conscious experience of room, place, and space – an experience that lasts (Havik et al., 2013).

This phrase indicates the spatial relation of atmosphere and architecture, as well as a sensitive need when studying atmospheres; through intuition. Intuition can provide information about space as it shows an emphasis on material, texture, and tactility, as well as on light, shadow, and aging, or to put it differently, 'experiences', evoking sensory perceptions, and stirring the mind (Havik et al., 2013). Thus, dealing with atmospheres means dealing with experience, perceived through and with intuition – through the act of sensing space. Alternatively as German philosopher Gernot Böhme argues, atmosphere may be a conjunction of personal and emotional impressions of space, reproduced by the objective assembly of materials, spatial proportions, the aging of the materials, the connections of the materials and the connection to the place or other buildings, rhythms, light, etcetera. Böhme continues atmospheres are 'characteristic manifestations of the co-presence of subject and object'. Many aspects determine the way we experience the atmosphere, and as such scarcely definable, but what can be concluded is that atmosphere is first and foremost a total experience, not a mere accumulation of constituent aspects." (Böhme, 1998).

This overall experience, can be used to judge spatial quality using sensitivity to spatial settings. Finnish architect Juhani Pallasmaa argues the relation of atmospheric experience to spatial quality: "The quality of a space or place is not merely a visual perceptual

quality as is usually assumed. The judgment of environmental character is a complex multi-sensory fusion of countless factors, which are immediately and synthetically grasped as an overall atmosphere, feeling, mood or ambiance.” (Pallasmaa, 2012). Atmosphere is immediately experienced as a unity, in which all senses are simultaneously at work. The experience of atmospheric quality in architecture, then, is by definition an embodied experience, as Böhme (2006) argues.

When combining the arguments of Havik et al. (2013), Böhme (1998, 2006), Pallasmaa (2012), one could conclude that studying atmospheres requires a bodily approach making use of the sensitive nature and abilities of the human body to study the relation and interaction between perception, experience, emotion, and behaviour evoked by architectural space.

1.2 embodied research

During my burn-out period, I experienced the qualities of the sensitive nature of my body. In particular the over-stimulus of my body at the beginning of this period, but later on during recovery also the beautiful capabilities and opportunities these sensitivities provide. I practiced and experienced these sensitivities and my bodily awareness during embodied practice while moving my body in dance practice. Connecting to my sensations while moving, and moving through space. In other terms, to do embodied research using the moving body in space to become aware of my senses.

Spatz (2017) discusses different ways of embodied research and puts emphasis on the relation between embodied research and space: “While the focus of embodied research is on the possibilities of

the embodiment, these possibilities may be profoundly informed and enabled by particular spaces. To carry out research in a majestic church, a clean classroom, or an abandoned hospital is to bring one’s embodied practice into contact with the atmospheric qualities of that particular space.” (Spatz, 2017). As Spatz notes, a relation between the atmosphere of space and bodily response is present, where Spatz mentions dance as a possible option for embodied research.

LaMothe (2015) notes the potential of dance practice, as it is an activity that facilitates connecting deeply to one’s bodily self as she describes, and through this connection, facilitates to connect to the endless creativity of the moving body. Or, to say differently, it can be used as a tool to connect mind and body, and making use of the sensitive character of the body, used to translate feeling and emotion evoked by space into the creativity of bodily movement. Thus, the body is a direct representation of emotion through movement structures. She defines three outcomes for what dance research can offer when relating to spatial research.

First, dance is to create and become patterns of sensation and response. Dance is movement, bodily movement, and every bodily movement that happens appears as patterns that unfolds in time and space. They exist only within the multidimensional sensory space of a bodily self as a potential to move. They appear only as “images” in the moment of mobilization. So, every movement pattern a bodily self makes, involves both sensing and responding. Not only does every movement made register within as a sensation, but it also provides the occasion for sensory experiences. To dance, whether improvising in silence or disciplining oneself to a codified form, is to exercise the capacity of a human bodily self in creating and becoming patterns

of sensation and response (LaMonthe, 2015). So, to summarize, the moving body can be used as a translative medium of patterns, both present in space as well as creating new ones, into movement patterns using the sensing character of the body; to bodily become spatial patterns.

Second, to dance is to move in ways that cultivate a sensory awareness in the participation of rhythm of bodily becoming. As we become new patterns of sensation and response, these movements gather in us as habit and ability, and as forms of emerging self-consciousness. The kinetic images we create and become influence what we can perceive and how we choose to respond to the world around us, as well as the sensations arising within ourselves. This awareness is sensory, not conceptual. It hums within us as an ability to receive and follow through with impulses to move. To dance is to cultivate this sensory awareness of ourselves as movement-in-the-making. To dance is to yield to this development as it happens in us and to us by virtue of the movements we are making. To dance is to allow oneself to become a living stream of sensory, kinetic creativity – a conscious flow of erupting impulses – banked by the movement patterns one is making (LaMothe, 2015). To summarize, when responding to patterns in space, the moving body enters a continuous flow of creating new sensations to which one can respond again when having the ability to be sensory aware, resulting in a creative interplay between space, sensation, and movement structure.

Third, to dance is to participate consciously in this rhythm of bodily becoming by using this sensory awareness as a guide in creating and becoming patterns of sensation and response that realize our potential to move. Said otherwise, to dance is not only to invite movement impulses, it is to play with

the movements that appear to discern the best moves to make. We attend consciously to the sensations our movements are making and allow our bodily selves to find ways to move in response that align our health and well-being with the challenges of movement (LaMothe, 2015). How and in which way one may respond is thus a conscious choice based on the abilities of the body and mind, allowing the development of sensational awareness of the bodily self and how this moving body will respond to impulses and patterns provided by space.

1.3 influential environments

Rietveld & Kiverstein’s (2014) arguments are, when related to those of LaMothe, interesting when asking how and why our environment influences one’s response. They relate and explain the bodily response to the environment using the Affordances theory, based on the definition of Gibson (1979/1986) and Ingold (2000/2011). Rietveld & Kiverstein (2014) argue the importance of understanding and practicing this theory for creative professionals, as a better conceptual understanding of the relational nature of affordances suggests new ways of increasing our openness to these available resources, and thus how creative professionals could shape environments to recall different response.

They define affordance as not simply properties of one’s environment conceived of as a physical environment, but as the ecological niche (a set of affordances, the way one lives) of a particular form of life made up of affordances. Each affordance must be understood in relation to the abilities available in a form of life. In the case of humans these abilities are generally acquired through training and experience in sociocultural

practices (Rietveld & Kiverstein, 2014). So, by training, we can increase our capability to respond to the possibilities provided by our environments. The detection of an affordance that is relevant to what the individual cares about in the particular situation gives rise to an embodied readiness for action (Rietveld, 2012a, 2014 & Frijda, 1986, 2007). In other words, through training, we can create the awareness to create a bodily response to the possibilities of the environment.

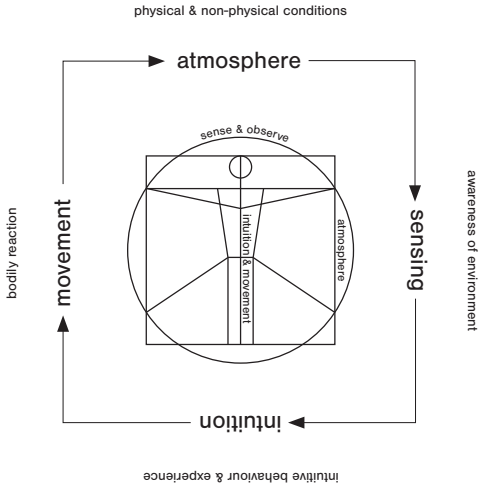
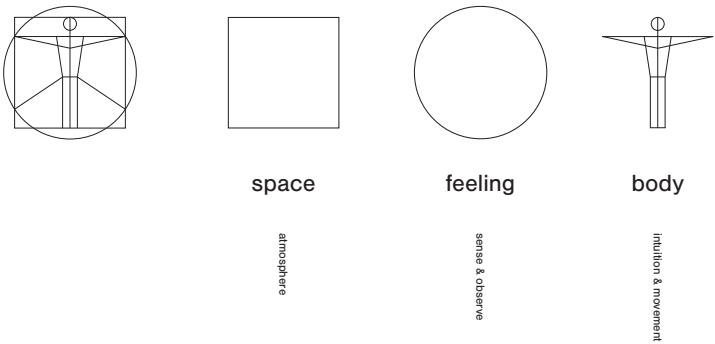
In addition, solicitation allows architects to understand why, out of all the possibilities available in a whole landscape of affordances, one is drawn to one particular relevant affordance. Rietveld & Kiverstein (2014) argue that our current abilities and concerns make it the case that we are solicited by one affordance rather than another. “When we experience a particular tendency to act in a certain way, this is because we have been solicited by one of the many possibilities for action available in our situation.” (Rietveld & Kiverstein, 2014).

Meaning that when we train ourselves to be sensitive to our environments and create bodily awareness, as described by LaMothe (2015), one should be able to note the solicitation of action readiness to specific affordances and thus create specific attention to available affordances by training and experience. By doing so, we could allow our body to respond to these specific affordances, in this case specific characteristics of space. When linked to the spatial rhythms, sensitivity and bodily and spatial awareness described by LaMothe (2015), one should be able to translate spatial characteristics through the body using dance and the body as a medium of expression.

Altogether, individual characteristics form the overall experienced atmospheres described by Havik et al. (2013) and Böhme (1998), so when seen in relation, the bodily

translation and representation of individual characteristics form an overall representation of spatial atmospheres.

In conclusion, intuitive dance, when being trained in bodily sensitivity and awareness of specific affordances present in space, allows the translation of atmospheres into a bodily representation. When seen in relation, it provides the possibility to study architectural atmosphere and eventually, architectural quality in relation to perception, experience and emotion.

2

method

In this research, my body is taken as the central research tool by allowing it to move in different places and to document and study that process. It is important to note that the ability of bodily and spatial sensitivity and awareness, as discussed in the previous chapter, was already present after years of physical training in gymnastics and dance when conducting this research. The development of the aspects through training and experience will not be discussed in this research due to its scope and limitations. Nonetheless, the procedure for stimulating the senses and allowing the occurrence of solicitation towards affordances to happen will be explained in this chapter, after which bodily translation can be executed, allowing reflection on this translation through emotional review. This will form the first part of the description of the experiment, accompanied by descriptions of the studied locations/ atmospheres including requirements when choosing future locations. Next, the method and process of how and what to document during the experiments will be discussed in the last paragraph of this chapter. Lastly, this chapter will end with a section explaining the last part of the method more in detail, interpretation. This section will discuss how to translate the gathered material into three products; poetic descriptions, films, and movement structures.

2.1 movement lab

For the experiments in which the relation between spatial setting, feeling and movement has been studied, a lab setting has been created in which the conditions of this research have been set. To create this experimental Movement LAB, specifically selected tools, set conditions, procedures and interpretations have been prescribed.

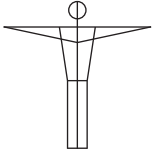
This chapter will describe the individual elements of the setting of the Movement LAB and the ways how the research has been performed.

2.1.1 procedure

To explore how intuitive movement is influenced by atmosphere, several experiments in different spatial settings are executed. During this laboratory, the Movement Lab, a procedure was followed to be able to test and compare bodily responses to the characteristics and atmospheres of the selected environments. This procedure was introduced to prepare the physical and mental state to allow unrestricted response to its environment and prevent mental blocking, stimulate spatial awareness and develop sensitivity for the space, together resulting in the ability to reflect on the relation between emotion, movement and spatial setting. The procedure consists of four different steps; arrival, observation, translation, and reflection, each with specific intentions and goals.

The first step, to arrive, is to enter the space and allow for grounding in the moment. To do so, meditation techniques and automatic writing can be used to shift the focus on the present moment, with attention to sensations present in the body and becoming aware of the environment the body is surrounded with. This writing technique is a technique in which the process or product of writing is produced without using the conscious mind. The technique is often practiced while the person is in a trance state - others are fully awake, alert, and aware of their surroundings - but not of the action of their writing hand (Mühl, 1930). This technique facilitates a moment of clarity shifting focus on all the sensations present in that exact moment; to stand still, literally. In this phase, it is important to capture the

1

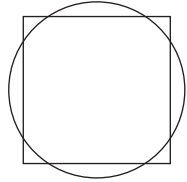

arrival

*in space &
grounding in moment*

- + to arrive in the space
- + meditate/create a quite moment to physically & mentally arrive in space
- + automatic writing to activate the senses & become aware of the space

2

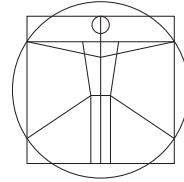

observation

& sensing of atmosphere

- + sensing the space
- + observe the space, pay attention to spatial & atmospheric characteristics (i.e. dimensions, materials, light, sounds)
- + formulating imagery, textures, and/or a character that represents the space

3

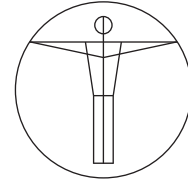

translation

*of atmosphere into
bodily movement*

- + coming into a state of uninhibited create flow > *Flow State*
- + use techniques of *Gaga & Movement Landscapes*: imagery, textures, characters and movement patterns to embody the space
- + **no music!**
- + +/- 1h time period

4

reflection

upon experience

- + use automatic writing to reflect on how the space made me feel & how the space influenced my movements

current mental state of that moment in writing, so this can be used as the baseline when analysing the influence of the atmosphere on emotion later.

The second step is to observe; and use the activated senses during step one to sense and observe the space. Attention will be focused on spatial characteristics like spatial dimension, light, sounds, materials, smell, aging/state, or specific particularities present in the observed space. Steps one and two are very closely linked due to their alert nature and can be interchanged depending on the present mental state (i.e., when the body and mind are already calm and intuitively start with step two, after which meditation and writing can be used as a second step to shift focus to sensation present in the body).

The third step is to engage with the senses through the body: translation. In this phase, feeling and awareness for the space developed in steps one and two will be translated into a character using rhythms and patterns (LaMothe, 2015) present in space together with metaphors, imagery and movement landscapes to embody the feeling evoked in response to the atmosphere. These techniques are taken from existing dance practices, for example elements from the movement language of the Gaga practice developed by Ohad Naharin (Naharin, 2018a & 2018b). These practices and techniques are chosen as they are familiar to me and are thus familiar to my own body. As a result, the responsive movement studied in this research will not be limited by inexperience and therefore enable me to have an open gaze and approach, allowing unbiased and unrestricted embodied translation of atmosphere through movement. Besides, principles of Flow State (Csikszentmihalyi, 1990) will be used to come in a state of being that allows uninhibited movement and

creative flow, resulting in the direct translation of emotion and sensation into movement. During this phase of the procedure, there will be no introduction of music, unless it is already present in the space. Music can create different atmospheres, so using music to stimulate movement might cause a bias when studying the reaction to the existing spatial atmosphere. There will be no hard time limitation set for this process, as coming into a Flow State and translating feeling into embodiment might take a while. Roughly, this step should take around an hour to perform.

The fourth and last step in the process is reflection. During this step, mental state and embodied and sensory experience will be captured using, again, automatic writing. This phase is meant to reflect on the experience, giving special attention to how the space and atmosphere influenced movement and how the space changed the mental state (expressed in step one) during the experiment.

When reflecting in retrospect on the developed and used method, a fifth step can be added to the sequence of four; interpretation. The material gathered during the process of the experiment, both in writing, photographs and moving imagery, is used in a way where certain intuitive choices are made that are worthwhile to discuss and reflect upon. As this step is crucial to translate the gathered material and link this to conclusions, elaboration on this process is presented later as a separate section of this chapter.

2.1.2 location

This research studying the body in different spaces is situated, from the understanding that the body responds to places differently. Through these perceived differences that we unravel how intuitive movement works as an expression of the experience of place.

Physical spaces that are studied to execute the described process are varied, with each location having a distinct atmosphere. These locations were chosen to create a broad palette of different atmospheres with varying architectural qualities, providing the possibility to test how each atmosphere influences emotion and bodily response. Continuing based on these differences in reactions allows for the analysis of which specific characteristic of the studied spaces influences this response and the specific form.

Criteria for choosing locations include it being a defined space, either by interior or exterior walls or space defining/architectural objects, as this allows conclusions to relate to spatial factors and thus allows the possibility to relate to design. Besides, a clear atmosphere must be definable to be able to research one specific setting per location. The moment of the day can influence the atmosphere and setting of locations due to for example light conditions or the amount of other people in the space, so this must be chosen carefully but may vary between the different locations.

The locations that are studied in this research are the Stadspodium, Laurenskerk and Kettlehouse of the Van Nelle Fabriek, all situated in Rotterdam, The Netherlands. Each location was chosen because of its atmospheric qualities and spatial settings, varying in scale, form, materiality, light conditions and overall character. On a practical note, these locations were also selected due to the possibility of gaining

access to these semi-public or privatised buildings.

2.1.3 documentation

During the experiments of the Movement Lab, the interplay between movement and spatial atmospheric qualities was captured using photos and video. By doing so, movement in relation to for example spatial dimension, materiality and light can be shown. In this process, the definition of camera positions, angles and shots is necessary. These settings are chosen intuitively, as each laboratory is site-specific and requires different representation and thus different cinematography. Nonetheless, intentions are given equally for each situation, being the representation of atmosphere in relation to the body and spatial elements must be shown best. A focus needs to lay on dimensions/guiding boundaries or elements of the space (walls, doors, railing, stairs, elements in the room, etc.), materials, lighting and social conditions. The definition of these elements might differ based on the characteristics of each space, allowing to play with these elements might lead to interesting results; framing the shots by tilting the camera upwards or downwards, playing with reflection of material or the position of the camera in the room being close up or far away.

It is essential to mention the possible influence of the camera on the movements studied in this research. As the camera can feel like a watching audience, self-objectification might occur. Further, handling the camera can also be seen as a physical disturbance of flow. Principles and guides of Flow State might be helpful tools to maintain the creative flow of body and mind.

This way of using visual storytelling is a potent tool for conveying architectural quality and its impact on the human body, as it shows all individual characteristics in more excellent relation, both the architectural quality and

the direct impact on the moving body through space. The process of filmmaking and storytelling demands a specific direction or vision, as it necessitates condensing the vast information within a room into a limited frame that conveys precise details. This focus on specific architectural elements, features, or qualities, when sequenced, can be employed in a narrative manner to represent the overall spatial quality. This approach enables the analysis of architecture more efficiently due to its focused approach, allowing intuition to guide the process.

2.2 interpretation

The material collected during the experiments of the Movement Lab requires interpretation and has to be processed to be able to compare and thus analyse what about space precisely and in which manner spatial atmosphere influences emotion and bodily reaction. In this research, both the automatic writing and rough film and photography material are analysed, altered and interpreted to have products representing the atmospheres and their qualities in the best manner. Products resulting from this interpretation; the films, poetic descriptions, movement structures and defining elements, are best shown together to provide a multi-layered overview of the studied spaces and atmospheres. This all-encompassing representation of spatial qualities is used to draw conclusions about how these aspects affect emotion and bodily response. The methods and interpretations made during the process of synthesis while producing these products will be discussed and reflected on in this section.

2.2.1 poetic descriptions

When interpreting the material for which automatic writing is used as a technique, a coding system is created to detect patterns within the themes present in the writing. Using this technique, resemblances and reoccurrences within each individual space and the influence of this on emotion and setting of atmosphere could be discovered and compared between the different settings. Themes used for this coding method are based on literature, as well as additional themes found not present in literature.

The use of this coding system has been, besides allowing comparison between architectural settings and themes, been helpful in the creation of poetic descriptions of each architectural space. Thanks to the marking and coding technique, phrases that showcase these themes could easily be recognised and abstracted from the text to be used to create storylines. Combining several phrases in the automatic writing together leads, when rearranged, altered and linked to other fragments, to an overall representation of the emotions and sensations evoked by the present atmospheres, resulting in character building in these poetic descriptions. This process is not easy to define and objectify, as again, intuition and creativity were used to link elements creating an overall textual representation of the personal experience on site.

2.2.2 films

The second and most eminent result in which intuition and interpretation played an important role is the development of the three films. During this process, material gathered during the experiments has been cropped, fragmented, and rearranged in sequence to create a continuous flow presenting a new storyline, combining architectural elements and qualities with bodily reaction.

This resulted in three films - *podium*, *factory*, and *church* - which are interpretations and alterations of the actual situations and chronology of the experiments. By doing so, the raw material has been edited according to a certain vision and storyline, resulting in an altered representation of reality to showcase atmosphere and the influence on the body according to this storyline. The choice and development of the storylines have been an intuitive process, where the poetic descriptions has been helpful when forming an adjacent narrative. One can debate about how truthful to the actual situation this process and the results this might be, but one could argue this approach brings value for the final representation as well as the analysis of the architectural atmosphere, as these active choices help to portray and represent emotion and the architectural elements influencing those in a stronger manner.

2.2.3 movement structures

Besides visual and textual representations showing architectural quality, a new layer of interpretation is necessary to study the direct impact on the body and the intuitive movement it affects. To do so, snapshots are distilled from the films providing a sequence of frames, each showing the evolvement of movement over time when shown in sequence. To showcase and study specific bodily responses, specific frames are selected based on the appearance of expression and representative movement structures of each space. This, again, is an intuitive process of personal judgment resulting in the selection of the most representative imagery for each location.

The movement structure present in the selected frames are to be deduced to line figure drawings. When shown in comparison for each atmosphere, conclusions can be drawn about how space influences body structures.

PODIUM

*Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.
Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.
Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.
Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.*

*Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.
Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.
Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.*

*Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,
Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.
Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,
Die samen met een vogel vliegend op die wind,
Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.*

*In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.
Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.
Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,
Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.*

*Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.
Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.
Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.*

*Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.
Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

*Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.*

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.*

*Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.*

CHURCH

*Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.
Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.
Geraard en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,
Staat deze heilige plek er nog.
Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.*

*Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.
Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.
Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,
Heeft zich een machtig ritme uitgerold.*

*Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,
Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,
En je zijn gouden gebit laat zien.
Pronkend met zijn rijkdom,
Slapend op een koud bed van hout en steen.*

*In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestralen een zachte tederheid aan.
Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.
Ontwakend, in een nieuwe dag,
Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.*

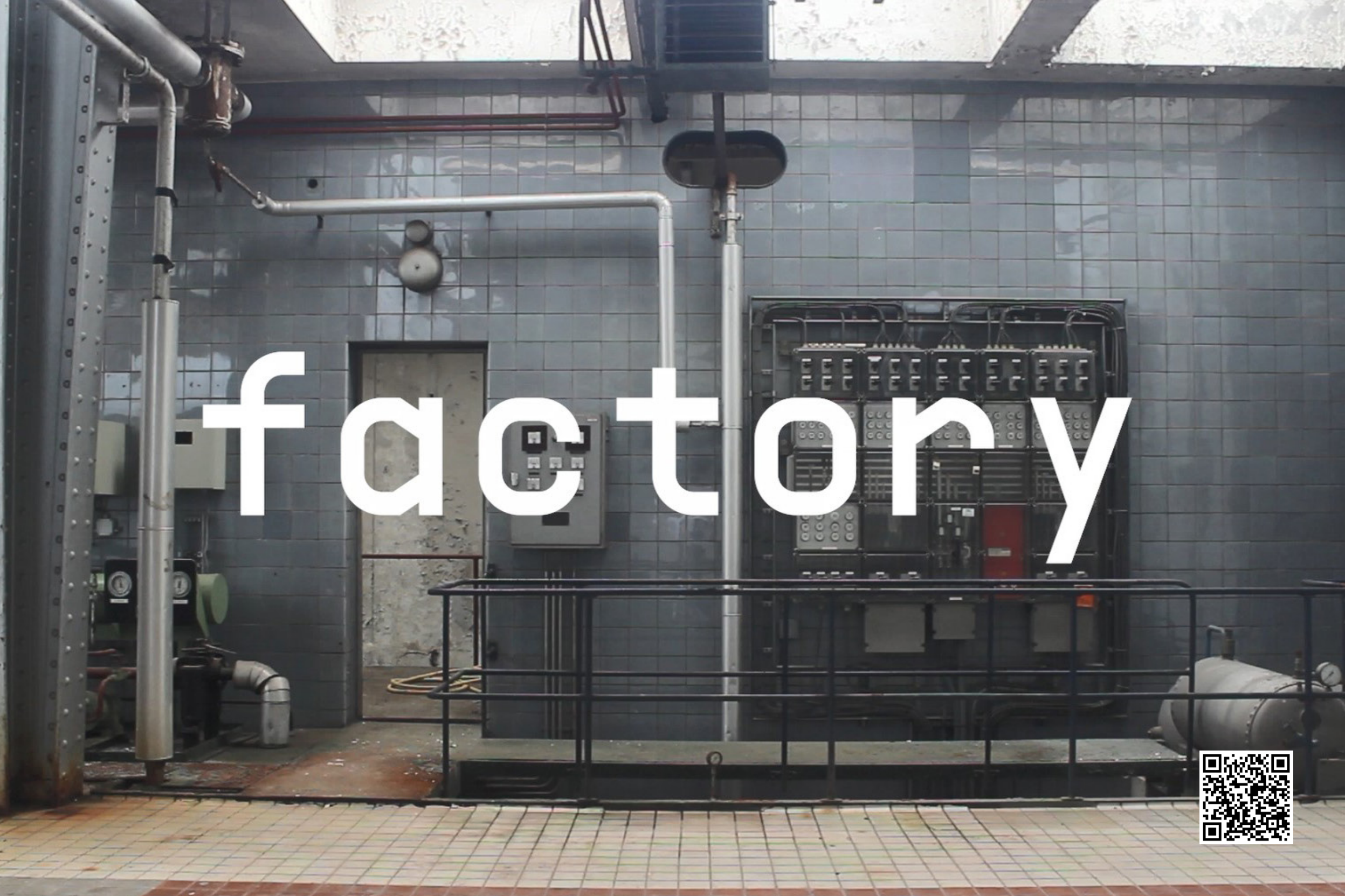
*Meegaand met de tijd,
Alsof luikjes zonnestralen zich via de hoge vensters openen,
En engelen beginnen te zingen.
Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.*

*Ontplooit zich een warme comfortabele deken,
Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.
Het brengt een zachte geruststelling,
Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.*

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

PODIUM

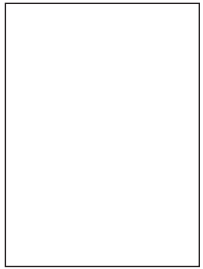
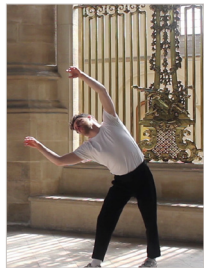
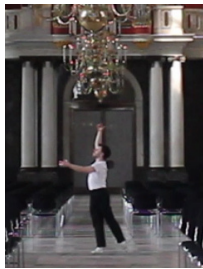
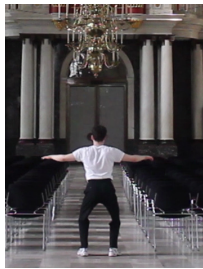
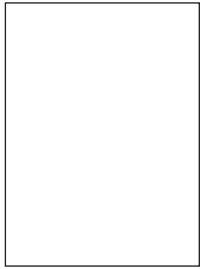
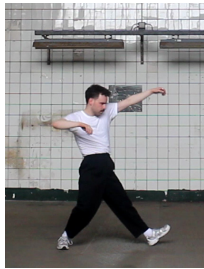
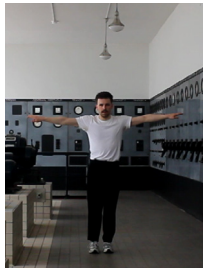
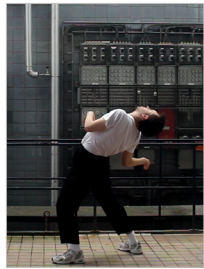
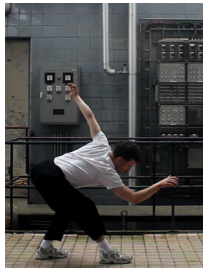
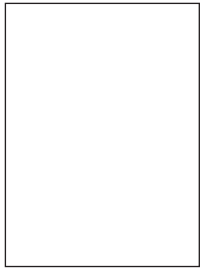
The image shows an industrial interior with a wall covered in grey square tiles. On the left, there are vertical and horizontal metal pipes. A doorway is visible in the center-left. To the right of the doorway is a control panel with several switches. Further right is a large, complex electrical control cabinet with many terminals and components. A black metal safety railing runs across the foreground. The floor is made of light-colored square tiles. The word "factory" is written in large white letters across the center of the image.

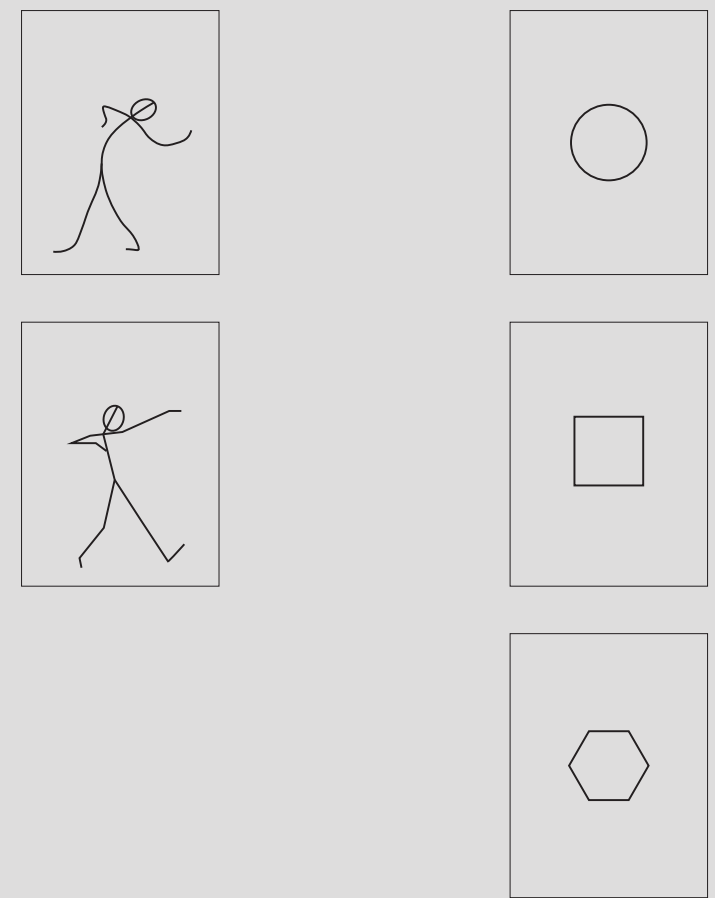
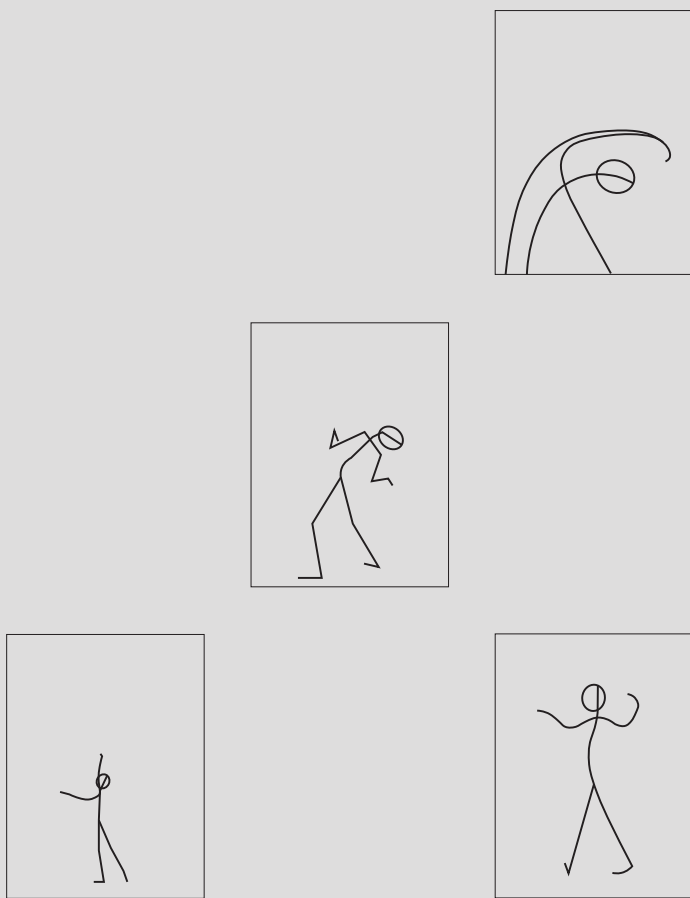
factory

CHURCH

3

analysis

With the produced products discussed in the previous paragraph, analysis can be executed to be able to draw specific conclusions on what, how and in which way atmosphere influences emotion and bodily movement. This analysis needs to be executed with all materials of the studied spaces and resulting products; being the writing and poetic description, photographs and films, and movement structures.

3.1 defining elements

When the poetic descriptions and photographs are combined, the link can be made between the influence of perceived spatial elements on feeling and sensing. To do this, the question of which elements were prominent to be noticed and thus are relevant in the formation of the atmospheres present in the studied spaces needs to be answered. By using the coding system, which is used for the interpretation of automatic writing to translate to poetic descriptions, several of these themes and elements can be distinguished.

In the coding system, seven themes were found to be reoccurring in the automatic writing, both in the writing of steps one and four of the procedure. The themes found were the following: character/persona, time and aging, materials, light and wind, sound and smell, scale and space, and emotion and movement. In combination with themes discussed in literature, eight defining elements of atmosphere could be discovered; scale, form, material, time/aging, light, sound, enclosure/visibility, and social/cultural. The last three (sound, enclosure/visibility and the social/cultural layer) are new findings of this research.

To elaborate on this, a comparison can be shown between the elements shown

in the pictures and combining those with the phrases of the poetic descriptions to showcase the link between sensation and situated elements. When these phrases are seen in relation to the produced imagery, one could depict the form of existence of each element in the studied atmosphere. Through linking descriptions to visual comparison through the matrix of images, all defining elements portray the collective of elements contributing to the creation of the architectural atmosphere in the studied spaces.

PODIUM

factory

CHURCH

scale

form

enclosure

light

time

material

PODIUM

Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.

Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.

Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.

Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.

Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.

Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.

Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.

Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,

Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.

Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,

Die samen met een vogel vliegend op die wind,

Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.

In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.

Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.

Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,

Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.

Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.

Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.

Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.

Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.

Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.

In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,

Tussen de muren van de oase,

Zo in het middelpunt van de stad.

PODIUM

Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.

Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.

Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.

Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.

Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.

Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.

Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.

Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,

Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.

Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,

Die samen met een vogel vliegend op die wind,

Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.

In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.

Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.

Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,

Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.

Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.

Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.

Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.

Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.

Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.

In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,

Tussen de muren van de oase,

Zo in het middelpunt van de stad.

PODIUM

*Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.
Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.
Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.
Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.*

*Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.
Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.
Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.*

*Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,
Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.
Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,
Die samen met een vogel vliegend op die wind,
Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.*

*In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.
Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.
Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,
Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.*

*Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.
Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.
Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.*

***Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.**
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

PODIUM

*Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.
Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.
Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.
Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.*

*Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.
Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.
Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.*

*Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,
Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.
Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,
Die samen met een vogel vliegend op die wind,
Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.*

***In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.
Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.
Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,
Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.***

*Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.
Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.
Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.*

*Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

PODIUM

*Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.
Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.
Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.
Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.*

*Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.
Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.
Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.*

*Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,
Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.
Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,
Die samen met een vogel vliegend op die wind,
Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.*

*In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.
Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.
Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,
Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.*

***Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.
Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.***
Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.

*Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

PODIUM

*Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.
Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.
Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.
Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.*

***Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.
Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.
Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.***

*Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,
Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.
Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,
Die samen met een vogel vliegend op die wind,
Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.*

*In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.
Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.
Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,
Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.*

*Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.
Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.
Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.*

*Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

PODIUM

*Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.
Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.
Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.
Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.*

*Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.
Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.
Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.*

***Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,
Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.
Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,
Die samen met een vogel vliegend op die wind,
Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.***

*In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.
Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.
Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,
Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.*

*Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.
Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.
Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.*

*Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

PODIUM

*Als een oase, een cocon tussen al het geweld van de stad.
Een eenvoudig spel van enkele harde lijnen, getransformeerd tot baken van zachtheid.
Ademend als een groot wezen in rust, deinend op het heen en weer van de wind.
Tekent het zachte karakter af tegen diens eigen lijnen, een complementierend contrast.*

*Diens harde materialen, door de zachte deken getransformeerd tot warm palet.
Zich manifesterend als zacht kussen, met de aanraking van die warme gloed.
Een beschermend schild, tegen alle scherpe ogen van de stad.*

*Een geluidswal vormend, tegen de harde en scherpe golven uit de verte,
Die als een zeef de fijne geluiden dichtbij doorlaat.
Een lach, een zacht gesprek of wielmpjes rollend over de stenen,
Die samen met een vogel vliegend op die wind,
Als achtergrond geruis een stilte verzorgen.*

*In het spel met de wind, bespeelt diens zachte beschutting ook de zon.
Strijkt er een diffuus licht over me heen, die stopt met diens eigen strakke weerspiegeling.
Een warme gloed, meebewegend met het dansen van de wind,
Maakt het mij tot een schim, als object bespeeld door het vloeien van de natuur.*

*Tijd lijkt niet te bestaan, tot een toevallige passant herinnert aan de continuïteit van het leven.
Zelf spelend met die tijd, verandert diens bestaan in dat leven.
Open of gesloten, luisterend naar de teugels van hun meester.*

*Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.
Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

*Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.*

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.*

***Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.***

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.
Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

*Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.*

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.*

***Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.***

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.
Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

*Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.*

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.*

*Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.*

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.
Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

*Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.*

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

**Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.**

*Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.*

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.*

***Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.***

***Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.***

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.*

*Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.*

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.
Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

*Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.*

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.*

*Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.*

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis
Met trots voor wat het ooit geweest is.*

*Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

*Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.
Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.
Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,
Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.*

*In gevecht met de ouderdom,
Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.
Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.
Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.
En in die ervaring lijkt te stikken,
Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.*

*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.*

*Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,
Die ooit zo glorieus waren.
Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,
Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.
Een stille dood tegemoet.*

factory

*Als een oude vergeten opa waar niemand meer naar omkijkt,
Hoest, proest en puft hij soms nog zijn glorieuze geschiedenis*

Met trots voor wat het ooit geweest is.

*Alsof je even terug in de tijd stapt, kijkend naar alles wat ooit zo modern is geweest,
nu niet meer mee kan met de jeugd.*

Het gebrek aan een fijn warm bad heeft hem getekend.

Hem heeft gehard tot rauw, vies en verbitterd.

Dat ondanks zijn met de tijd verworven charme,

Zijn huid zich laat afsteken tegen zijn vroegere schoonheid.

In gevecht met de ouderdom,

Een strijd die zelf al opgegeven lijkt te zijn.

Tot hij weer ervaart, bij de reflectie van leven in zijn stervende lichaam.

Die een spiegel voorhoudt voor zijn eigen gemaakte contrasten.

En in die ervaring lijkt te stikken,

Van het kabaal in zijn eigen ritme van chaos.

Licht dat over de met smog besmeurde tegels,

Via de poorten naar de hemel langs de muren naar beneden strijkt.

En daar strepen trekt over de strakke patronen.

Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog niet op zit.

En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,

Een spel moet vormen om mij nog mee te laten spelen.

Met zijn grootsheid en duidelijke vormen,

Die ooit zo glorieus waren.

Lijkt hij nog te willen sturen in het zijn van een wezen met doel en functie,

Maar nu, moet toegeven aan de doorbreking van zijn spelregels.

Een stille dood tegemoet.

CHURCH

*Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.
Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.
Geraard en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,
Staat deze heilige plek er nog.
Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.*

*Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.
Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.
Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,
Heeft zich een machtig ritme uitgerold.*

*Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,
Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,
En je zijn gouden gebit laat zien.
Pronkend met zijn rijkdom,
Slapend op een koud bed van hout en steen.*

*In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestralen een zachte tederheid aan.
Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.
Ontwakend, in een nieuwe dag,
Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.*

*Meegaand met de tijd,
Alsof luikjes zonnestralen zich via de hoge vensters openen,
En engelen beginnen te zingen.
Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.*

*Ontplooit zich een warme comfortabele deken,
Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.
Het brengt een zachte geruststelling,
Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.*

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

CHURCH

*Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.
Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.
Geaard en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,
*Staat deze heilige plek er nog.
Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.**

*Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.
Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.
*Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,
Heeft zich een machtig ritme uitgerold.**

*Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,
Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,
En je zijn gouden gebit laat zien.
Pronkend met zijn rijkdom,
Slapend op een koud bed van hout en steen.*

*In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestrallen een zachte tederheid aan.
Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.
Ontwakend, in een nieuwe dag,
Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.*

*Meegaand met de tijd,
Alsof luikjes zonnestrallen zich via de hoge vensters openen,
En engelen beginnen te zingen.
Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.*

*Ontplooit zich een warme comfortabele deken,
Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.
Het brengt een zachte geruststelling,
Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.*

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

CHURCH

*Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.
Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.
Geraard en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,
Staat deze heilige plek er nog.*

Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.

*Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.
Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.
Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,
Heeft zich een machtig ritme uitgerold.*

*Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,
Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,
En je zijn gouden gebit laat zien.
Pronkend met zijn rijkdom,
Slapend op een koud bed van hout en steen.*

*In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestrallen een zachte tederheid aan.
Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.
Ontwakend, in een nieuwe dag,
Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.*

*Meegaand met de tijd,
Alsof luikjes zonnestrallen zich via de hoge vensters openen,
En engelen beginnen te zingen.
Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.*

*Ontplooit zich een warme comfortabele deken,
Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.
Het brengt een zachte geruststelling,
Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.*

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

CHURCH

*Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.
Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.
Gevaar en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,
Staat deze heilige plek er nog.
Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.*

*Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.
Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.
Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,
Heeft zich een machtig ritme uitgerold.*

*Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,
Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,
En je zijn gouden gebit laat zien.
Pronkend met zijn rijkdom,
Slapend op een koud bed van hout en steen.*

***In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestralen een zachte tederheid aan.
Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.
Ontwakend, in een nieuwe dag,
Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.***

*Meegaand met de tijd,
**Alsof luikjes zonnestralen zich via de hoge vensters openen,
En engelen beginnen te zingen.**
Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.*

*Ontplooit zich een warme comfortabele deken,
Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.
Het brengt een zachte geruststelling,
Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.*

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

CHURCH

Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.

Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.

Geaard en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,

Staat deze heilige plek er nog.

Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.

Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.

Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.

Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,

Heeft zich een machtig ritme uitgerold.

Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,

Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,

En je zijn gouden gebit laat zien.

Pronkend met zijn rijkdom,

Slapend op een koud bed van hout en steen.

In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestralen een zachte tederheid aan.

Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.

Ontwakend, in een nieuwe dag,

Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.

Meegaand met de tijd,

Alsof luikjes zonnestralen zich via de hoge vensters openen,

En engelen beginnen te zingen.

Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.

Ontplooit zich een warme comfortabele deken,

Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.

Het brengt een zachte geruststelling,

Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.

Of toch de herinnering aan de hel,

Wanneer je een ander pad bewandeld.

Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,

In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.

CHURCH

*Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.
Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.
Gevaar en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,
Staat deze heilige plek er nog.
Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.*

*Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.
Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.
**Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,
Heeft zich een machtig ritme uitgerold.***

*Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,
Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,
En je zijn gouden gebit laat zien.
Pronkend met zijn rijkdom,
Slapend op een koud bed van hout en steen.*

*In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestrallen een zachte tederheid aan.
Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.
Ontwakend, in een nieuwe dag,
Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.*

*Meegaand met de tijd,
Alsof luikjes zonnestrallen zich via de hoge vensters openen,
En engelen beginnen te zingen.
Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.*

*Ontplooit zich een warme comfortabele deken,
Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.
Het brengt een zachte geruststelling,
Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.*

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

CHURCH

*Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.
Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.
Geraard en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,
Staat deze heilige plek er nog.
Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.*

*Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.
Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.
Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,
Heeft zich een machtig ritme uitgerold.*

*Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,
Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,
En je zijn gouden gebit laat zien.
Pronkend met zijn rijkdom,
Slapend op een koud bed van hout en steen.*

*In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestrallen een zachte tederheid aan.
Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.
Ontwakend, in een nieuwe dag,
Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.*

*Meegaand met de tijd,
Alsof luikjes zonnestrallen zich via de hoge vensters openen,
En engelen beginnen te zingen.
Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.*

*Ontplooit zich een warme comfortabele deken,
Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.
Het brengt een zachte geruststelling,
Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.*

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

CHURCH

Als anker in de stad, de tijd met elkaar verbindend.

Generatie op generatie, volgend langs een bewandeld pad.

Geaard en statig, in alle chaos die de stad heeft zien gebeuren,

Staat deze heilige plek er nog.

Om vol van trots, achterin op het altaar, de tijd te verkondigen.

Als een zware steen, voortgetrokken door een leger van magere mannen.

Elke bovenop de andere, tezamen richting de hemel.

Over een tapijt van koud glimmend gesteente afkomstig van een plek ver van hier,

Heeft zich een machtig ritme uitgerold.

Toont zich in een ogenschijnlijk summiere gewaarwording,

Tot de arme bedelaar je het tegendeel bewijst,

En je zijn gouden gebit laat zien.

Pronkend met zijn rijkdom,

Slapend op een koud bed van hout en steen.

In al die koelte, brengen enkele bespeelde zonnestralen een zachte tederheid aan.

Die proberen de ochtendkringen van Zijn gezicht te verdrijven.

Ontwakend, in een nieuwe dag,

Eentje die aansluit in de rij van eindeloze geschiedenis.

Meegaand met de tijd,

Alsof luikjes zonnestralen zich via de hoge vensters openen,

En engelen beginnen te zingen.

Galmt melancholie door alle gangen van het heiligdom.

Ontplooit zich een warme comfortabele deken,

Die een gloed aanbrengt terwijl het neerstrijkt over de glimmende vloeren.

Het brengt een zachte geruststelling,

Die vertoning van dat schijntje hiernamaals.

Of toch de herinnering aan de hel,

Wanneer je een ander pad bewandeld.

Luide donkere stemmen je forceren tussen de lijntjes te kleuren,

In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.

3.2 movement structures

The line figure drawings representing movement structures, as discussed in the interpretation paragraph, allow comparison between each situation when made described specific and precise, and compared between settings. Formulating these descriptions, the focus should lay on the possible differences and similarities of the movement characterisation. The description of the movement's patterns should entail information about posture/lines, form, tempo, scale, continuity/disruption, direction, and openness/closeness of the movements. Examples of such descriptions are the following for the three films produced in this research, and can be linked to the experience captured in phrases of the poetic descriptions;

podium

Movements are soft lines, in organic forms. Continuous movement overflowing from one into another in slow tempo and are of smaller scale, developing over time into movement with bigger range and faster tempo, moving through wider open space of the podium. Eyes are mostly closed with an internal focus, and develop into to an open gaze when becoming aware of the performative nature in the situation.

*Het vormt een ingetogen plek, die cocon voor vermaak.
Om beschouwd te worden, als die schaduw spelend op de wind.
In vloeiende vormen, die veilig en vrij voelen,
Tussen de muren van de oase,
Zo in het middelpunt van de stad.*

factory

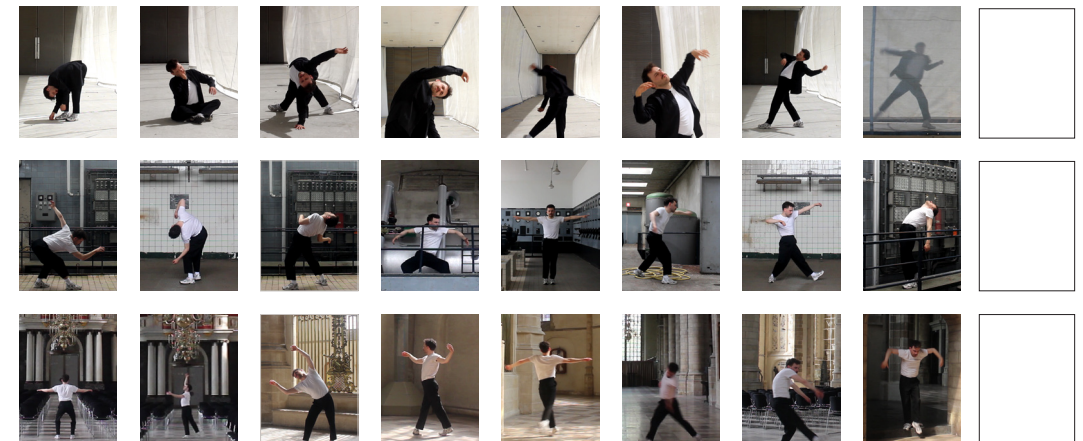
Movements are sharp lines, with strong direction. Staccato movements vividly transform direction, tempo and volume from fast to slow and big into small. Rigid curves and chaotic and destructive lines are present, sometimes structured in strong order.

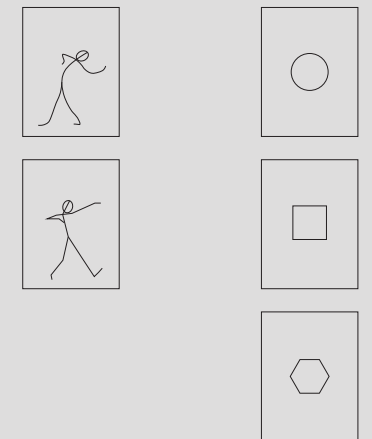
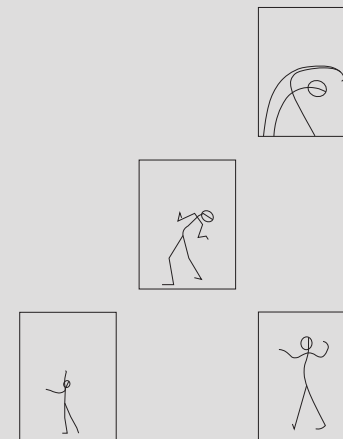
*Licht dat over de met smog besmeurde tegels,
Via de poorten naar de hemel langs de muren
naar beneden strijkt.
En daar strepen trekt over de strakke patronen.
Alsof de hemel aangeeft dat zijn tijd er nog
niet op zit.
En de afdruk van zijn huid op zijn binnenste,
Een spel moet vormen om mij nog mee te
laten spelen.*

church

Movement is strong and clear lines, with ballet-like structures and techniques. Movement are big and travel over wider distances, while varying from very slow tempo and small range to very fast and big movements. Movements are directional, alternated by delicate curves.

*Of toch de herinnering aan de hel,
Wanneer je een ander pad bewandeld.
Luide donkere stemmen je forceren tussen de
lijntjes te kleuren,
In je poging naar vrijheid, tussen al dat groots.*

conclusion

Based on the discussed method, interpretation, and analysis of the formed and conducted research, conclusions can be drawn regarding the raised questions in the introduction of this book. Considering the developed method to analyse architectural atmosphere and quality, and to make the link to the realm of the architect when designing and constructing space, the question was raised how architects can create spatial atmosphere using the human body as a research and design tool to create designs focused on perception and experience. To formulate an answer to this question, four sub-questions were asked.

The first question asked how and why intuitive movement informs architects about the atmospheres in and of architectural space. Intuitive movement, formed by emotion through spatial and bodily sensitivity and awareness, is a personal yet direct translation of patterns present in architectural space.

When possessing these abilities, one should be able to follow the proposed method, resulting in the activation of the senses, forming an emotional response through the interaction of the senses and body with spatial characteristics, resulting in the translation of bodily movement patterns in reaction to the spatial setting. In this process, several techniques and tasks should be followed and performed such as meditation, automatic writing, principles used in dance practices such as textures (Gaga), movement landscapes and metaphors combined with principles of Flow State. Using this technique, I learned to, eventually, be able to develop sensitivity for space and atmosphere using intuitive dance as an expressive and interactive research tool. Nonetheless, to perform this expression and translation, and thus to use this method, certain knowledge and skills regarding sensitivity and bodily awareness are required to perform the proposed research.

The process of filmmaking and the use of poetry contribute to the growth of sensitivity for space, as it demands detailed observation and critical judgment of the architectural space to identify what defines the atmospheres, and how this contributes to development of emotion through intuitive movement. Through writing and analysis, the relational nature of spatial characteristics and effect on emotion can be discovered.

To answer what about atmospheres and architectural space influences the way we act in a particular way and why, analysis and comparison of the produced products (film, photography, films, movement structure drawings and detailed descriptions) can provide an answer when seen in relation and when compared. Elements that appeared to create atmospheres when seen in relation are scale, form, material, time, light, sound, enclosure/visibility, and social/cultural. Each theme has its' own variation, resulting when brought together, into the creation of different atmospheres. When seen in relation to the movement structures and their descriptions, a specific and concise conclusion can be drawn what about the atmospheres facilitates specific movement, and thus: our influenced behaviour.

This conclusion is useful for the architect, as these are specific tools with which the architect can stimulate the formation of spatial atmosphere. Inherently in this process, it would greatly benefit the architect to create sensational awareness for both imaginary space and the own bodily self, as it might help envision and construct new atmospheres. Additionally, I believe the architect is better engaged into the process when creating this awareness and sensitivity, actively using the qualities of the sensing body in design rather than viewing the body as a quantified medium; hopefully resulting in greater architectural quality.

5

discussion

As the method and process developed in this research is of experimental nature for architectural analysis, discussing the benefits and limitations of this research is of great relevance. Contrary to conventional architecture research, this research involves phenomenological topics such as sensing, perception, experience, emotion, human movement and dance. Topics like such are not only ambiguous, but also based on personal experience and ability.

One of this research's' cons and difficulties is the personal bias inherent in using this method. For me, as the author and performer of this research, developing and executing the described research was difficult, but it was also driven by the ability, interest and intuition I have developed during years of physical training intertwined with spatial awareness training in gymnastics and dance, resulting in probably a higher emotional and bodily sensitivity and awareness. This might lead to, when someone else with less developed skills would perform the same research following the proposed methodology, less potent and fertile results. Nonetheless, using this method might help in developing those skills and general awareness of the body in relation to space, as these skills are teachable and could be developed when practiced regularly. Additionally, one could argue that everyone's experience, even when following the same method, would be different. Every person perceives and experiences differently due to personal bias, so that results will differ (slightly) in any case. The difference will be noticeable and comparable in the level of depth of each research, not in the manner of performance of bodily and sensational analysis.

Nonetheless, we cannot not study this without using our bodies; to bring the subconscious together with the perceivable world, even with all the possible differences and outcomes.

Therefore, this research hopefully provides clarity and structure for an example of how this could be studied.

When considering these differences, it would be interesting and recommended for future research to be performed by different people using the developed method for architectural analysis. This is to see how this method might provide different interpretations, as well as to analyse the differences in results especially considering step three in the method, in which analysis is translated into movement/dance. Everyone (both dance professionals and laymen) uses and moves according to their movement language fed by their bodily rhythm, range, abilities and perceptual and sensational capabilities, so this might lead to very different results when following the same prescribed method.

The discussed method was developed beforehand and tested and defined both on site and in reflection afterwards, which in this case appeared to perform exceptionally well for collecting the intended results. Nonetheless, this method and process are fed and tested through experimentation. Being of such nature, there might always be a chance of experiment failure. In essence it is not something that should be avoided as failure also provides helpful insight for improvements, but it is something to be aware of when performing similar research using this method.

This should be taken into consideration when other locations and settings might be tested; there might be a chance that it is hard to define a present atmosphere or that translation into movement might not work out as intended. The three locations selected for the experiments all had very distinct and differing characters and atmospheres. When looking for future locations, there might be a chance that the experiment as conducted now might not lead to such mutual differences.

6

reflection

In this reflection I look in retrospect onto the research and design process of my graduation project *Moving Atmospheres*, beginning from my initial fascination out of which this project was born and reflecting on what I have learned along the way of this process. Besides, I will elaborate on the limitations, use and implications of my research into the architecture practice as well as the broader perspective. Additionally, I will discuss my current position as a designer and future alumnus of the Faculty of Architecture and the Built Environment of the Delft University of Technology.

The foundation of this graduation project, both its research and design approach, laid in a fascination developed over the last few years in which I discovered my interest in the phenomena of perception and experience of space. Throughout the years of my studies, already starting in the time of being an undergrad, I developed a curiosity about these themes and made efforts how I could use findings in research into these topics within my design projects. What I realised here, is that because of the ambiguous nature of perception and experience, it is difficult to design from these positions without clear design tools and thus, felt a shortage in my knowledge in having the ability to design from this perspective.

The research course *Delft Lectures on Architectural Design and Research* (AR1A061, MSc1), in which I chose the position of Perception, Experience and Phenomena, gave me an introduction to the theory discussing these themes and provided methods to study these, I felt a need to deepen my knowledge about these phenomena to use them in design projects, and hence gave birth to my graduation topic. Altogether, the master's program and track stimulated me to develop my position as a designer in the field of the built environment,

developing knowledge and know-how of how to apply these themes as a theoretic and practicing designer.

This topic and position deals not only with elements that touch the scale of the building/architecture, but also finds implementation in a bigger scope throughout the built environment; ranging from the greater scale of how we experience our urban context, all the way to the direct perception and feeling of interior space through materialisation and detailing of the building, entailing the technology involved when constructing space. Therefore, this project is not only concerning architecture, but can be seen in relation to the other master tracks, and may be even more valuable when reflecting on the used methods; other disciplines.

In my developed research and design approach, I took an interdisciplinary approach incorporating elements from performing and fine arts practices and linking these to spatial research and design. In this instance, the qualities of the analytical architect, the visionary filmmaker/director, the sensitive and aware dancer and the imaginative writer are combined.

This approach provided me with new forms to interpret and represent architectural quality. Therefore I believe this interdisciplinary method and approach in relation to the architectural practice is very valuable. Speaking from the perspective of the designer/architect, this method taught me extensively how to approach and analyse architectural space differently, incorporating the qualities of filmmaking and dance. The act of filmmaking made me develop a more focused attention to architectural elements through the required critical and creative thinking and observing of spatial quality to be able to portray them. Dance is a practice to develop spatial awareness and sensitivity when translating feeling through movement,

using techniques such as character building and practicing the embodiment of materials and textures. Writing and poetry helped me to develop a higher sense of the spatial character and to be imaginative when analysing architectural quality, which could also be used in the process of designing future projects.

Eventually, this approach can be used in addition to the “traditional” way of architectural research and design using the bodily approach as the starting point. Personally, I believe this approach brings added value to the architectural discourse, as the different mediums and techniques taken from these performing and arts practices allow to grasp, translate and study the ambiguous aspects when dealing with themes like spatial atmosphere. Using this approach helps in translating the ambiguous to concrete, which, when seen and used in relation, can help to study, translate, represent and reflect and shape spatial atmosphere.

Although the method might seem hard to be repeated by someone who is not interested in or skilled in all disciplines used in this research and design method, I do believe the described choices, procedure for conducting documentation, as well as the translation into material used for analysis allow for repetition by someone else interested in using this approach. It is important to note that for someone who is not skilled in bodily movement and/or is not confident and comfortable with (intuitive) dance, together with not being sensitive in nature, this approach might be very difficult to use. Here a limitation of this method is present, as due to the scope of this research this method does not offer tools or techniques to train these individual elements. Nonetheless, speaking from my own experience with using this method, the repetition helps to train and master the

procedures when one has a certain level of sensitivity and bodily awareness, both in developing sensitivity and awareness for space as well as translating and one's own emotion into bodily movement. This also applies to using the camera and writing when collecting material in the process, as one becomes better at recognizing elements and sensitive to the spatial characteristics that influence the feeling of space.

I do believe this approach should be, either way in small or extensive form, incorporated in design education and the architecture practice as I do believe this approach is valuable for the overall quality of work produced by architects, maybe not by using dance and film, but using other more accessible techniques to stimulate and train the sensing and observing competencies of the designer.

In my opinion, the current approach to architectural design, being distant and pragmatic towards the sensing body, does not make use of the sensitive nature of our bodies. Neglecting this knowledge is not only a missed opportunity for designers, but in my opinion a crucial mistake when designing for other (sensing) bodies. Without engaging with the body and incorporating this knowledge in our design practice, I question if a designer is actually capable of designing for its client/user being an understanding and empathic facilitator. In this notion, I think there is added societal value to my project and approach when solidified in our discourse by developing this empathic and sensitive nature, I believe we are eventually capable of creating architecture that actively responds to or stimulates emotion; architecture that concerns the way our body feels and behaves in space rather than merely creating space for the measurement of the body of the amount of bodies in spaces.

In addition to this social implication, my project also deals with a greater awareness of the social, cultural and environmental aspects of design. As my project is much more focused on materiality, and thus has to deal with choosing sustainable options when selecting materials and required resources for the production and maintenance of my designs. In my opinion it is a requirement to act out of a notion of awareness not only to the body, but also to the environment. Finding a deep personal rooting in the belief we should be taking care of not only other human being and their sensations, but also the world we are living in with other species. This to maintain a healthy and liveable world, requiring aware design choices as for example passive architecture, using biobased, reused materials and making architecture that has social impact/value, but also can be easily dismantled and reused in other architectural objects when not fitting the current social need anymore. So in conclusion, to be aware of the environmental and social impact of my design choices.

Besides the choices affecting the physical and social conditions of my designs, I also have to be aware of my way of working and the implications this has on societal constructs. In the design process I developed after the research presented in this book, I make use of artificial intelligence to conjoin all the information and steps I conducted during my process to translate into an architectural form and materiality. As a designer, one should be aware and careful when using AI, as it raises the ethical problem of the power of AI; where the line between the ideas and vision of the architect and those of the AI end and overlap. In this case, specifically and carefully selected reference images in combination with textual input were fed to the AI. Having a rough idea of what the visual outcome should look like ,

I used AI to create design options resulting in different possible outcomes. When using reference images, the ethical question of copying comes to the surface and should be taken into consideration, as the AI merges aspects of what it has been provided with together to create something new, resulting in the direct use and copying of elements from the references. I do think this in itself is not really a problem as we as designers do this often when using references, as long as one stays aware of what the AI has been provided with and stays critical to the outcome. For me the outcomes, the visualisations of my design options, were used as a starting point for my own design interventions, alterations and additions. In this case, I did not let AI do the design work for me, but instead used it as an extra step and helpful tool to condense all the information I gathered into architectural form and visual representation. Thus, when used considerably, I experienced and believe AI is a potent tool that can be used and added to the architectural design process.

Nonetheless, I realised during my design process AI cannot be used as a design tool to design in detail. Here the position of the architect was shown to be required, as independently of a visual portraying overall mood, materiality and form, detail was lacking in all the images I was able to develop with the AI-bot.

This graduation project has helped shape my position as a future architect/designer starting from my interest in perception, experience and spatial atmosphere. During the period of my graduation, I have been able to develop my own research and design practice weaving performing and fine arts together with the architectural practice. During this process, I believe I have been able to develop a more critical mindset towards the profession of architecture as I really do see a shortcoming

in how and where the architecture profession situates itself. I am thankful for the feedback and guidance I received from my mentors during this process, as they helped me to stimulate my critical thinking and remark the shortcomings of my project, and more importantly; being open to and facilitating my experimental approach, allowing me to shape and develop my own process and way of working.

This graduation period has been an eye-opening period for me, although sometimes facing me with great challenges and frustration, to see the possibilities of where my interests and talents come together in the interdisciplinary approach I have developed. I would like to explore and develop this way of working further after obtaining my master's degree, using the knowledge and skills I developed during my Architecture studies and apply this in a greater field of experiential design (research), performance, and education. Especially since I learned architectural design can be used to teach and learn ourselves and others, rather than seeing it as an ultimate goal and capitalist medium to gain.

A

references

- Böhme, G. (1998). 'Architecture of Atmosphere', in: *Constructing Atmospheres, Daidalos*, no. 68.
- Böhme, G. (2006). *Architektur und Atmosphäre*. Munich: Wilhelm Fink Verlag.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The Psychology of Optimal Experience*. New York: Harper Perennial Modern Classics.
- Frijda, N. H. (1986). *The emotions*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Frijda, N. H. (2007). *The laws of emotion*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gibson, J. J. (1986). *The ecological approach to visual perception*. Hillsdale, NJ: Erlbaum. (Original work published 1979)
- Havik, K., Teerds, H. & Tielens, G. (2013). 'Editorial', in: *Building Atmospheres*, OASE, no. 91.
- Ingold, T. (2011). *The perception of the environment: Essays on livelihood, dwelling and skill*. London, UK: Routledge. (Original work published 2000)
- LaMothe, K.L. (2015). *Why We Dance: A Philosophy of Bodily Becoming*. New York: Columbia University Press.
- Mühl, A. M. (1930). *Automatic writing*. T. Steinkopff.
- Naharin, O. (2018a). *Home, Gaga movement landscape*. Gaga. <https://www.gagapeople.com/en/>
- Naharin, O. (2018b). *About Gaga. Gaga*. <https://www.gagapeople.com/en/about-gaga/>
- Pallasmaa, J. (2012). 'Space, Place and Atmosphere' lecture, Royal Academy of Art/STROOM, The Hague, 24 April 2012.
- Rietveld, E. (2012a). Bodily intentionality and social affordances in context. In F. Paglieri (Ed.), *Consciousness in interaction: The role of the natural and social context in shaping consciousness* (pp. 207–226). Amsterdam, The Netherlands: Benjamins.
- Rietveld, R., Rietveld, E., Bey, J., Mackic, A., Visser, B., Van de Wiel, E., & Zoeteman, M. (2014). *Vacancy studies: Experiments and strategic interventions in architecture*. Rotterdam, The Netherlands: NAI010 Publishers.
- Rietveld, E. & Kiverstein, J. (2014). A Rich Landscape of Affordances. *Ecological Psychology*. 26. 325-352. DOI: 10.1080/10407413.2014.958035.
- Smith, D. W. (2018). Phenomenology, The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Edward N. Zalta (ed.). <https://plato-stanford-edu.tudelft.idm.oclc.org/archives/sum2018/entries/phenomenology/>.
- Spatz, B. (2017). Embodied Research: A Methodology. *Liminalities: A Journal of Performance Studies*. 13, 2.
- Wigley, M. (1998). 'Architecture of Atmosphere', in: *Constructing Atmospheres, Daidalos*, no. 68.
- Withagen, R., de Poel, H. J., Araújo, D., & Pepping, G. J. (2012). Affordances can invite behavior: Reconsidering the relationship between affordances and agency. *New Ideas in Psychology*, 30, 250–258.

B

appendix

B.1 automatic writing

B.1.1 *podium* - Stadspodium, Rotterdam, NL

B.1.2 *factory* - Van Nelle Fabriek Ketelhuis, Rotterdam, NL

B.1.3 *church* - Laurenskerk, Rotterdam, NL

B.2 automatic writing analysis

B.2.1 *podium* - Stadspodium, Rotterdam, NL

B.2.1.1 emotion & movement

B.2.1.2 scale & (spatial) form

B.2.1.3 sound

B.2.1.4 time & aging

B.2.1.5 materiality

B.2.1.6 light & natural elements

B.2.2 *factory* - Van Nelle Fabriek Ketelhuis, Rotterdam, NL

B.2.2.1 emotion & movement

B.2.2.2 scale & (spatial) form

B.2.2.3 sound

B.2.2.4 time & aging

B.2.2.5 materiality

B.2.2.6 light & natural elements

B.2.3 *church* - Laurenskerk, Rotterdam, NL

B.2.3.1 emotion & movement

B.2.3.2 scale & (spatial) form

B.2.3.3 sound

B.2.3.4 time & aging

B.2.3.5 materiality

B.2.3.6 light & natural elements

B.1.1

automatic writing

podium

Open Air Theatre, Stadspodium
Grotekerkplein
3011 GC Rotterdam
The Netherlands

2009
designed by *Atelier Kempe Thill*

ARRIVE 14:05 uur

sfeer was niet per direct aanwezig, althans, niet op de manier zoals die nu is. Door de aanpasbaarheid van het podium kan een inner ruimte gemaakt worden. De gordijnen zorgen voor een beschutting, die een fijne en zachte deken vormt tegen de scherpe ogen van elke toeschouwer. Het blokkeert de felle zon, en toert het om in een zachte gloed over haar binnenste. De handeling van het maken van die sfeer zorgde voor mijn landing op deze plek. Dat ik me veilig voel, door de beschutting van de transparante stof. Ook wel zenuwachtig, aangezien ik nog wel zichtbaar ben voor alle toevallige toeschouwers van de stad. Een nieuwsgierige toerist, of de rustende passant naast het podium. Want dat doet het ook, dat ik boven het uitsteek, als object voor vermaak. Om beschouwd te worden. Er strijkt een diffuus licht over me heen, die gestopt wordt door de strakke schaduw gevormd door de weerspiegeling van de dakrand. Het vormt een rustig pallet zo, die zachtheid. En ondanks dat de metalen gewoven materialen af zouden steken, past het in het geheel van beton, gevlochten staal, aluminium en kunststof doek. Harde materialen, die door de gedeeltelijke verduistering ineens zo zacht kleuren. Contrast.

Strakke lijnen, die lijken te spelen met de golven geïntroduceerd door de wind, want die voel ik ook, als contrast tegen de warmte van de zon.

Alle geluiden van de stad zijn te horen, afgeschermd en beperkt tot de geluiden van dit plein. Alsof de bebouwing een geluidswal vormen. Zacht gepraat in

de verte, soms ineens dichtbij. Gelach, kleine wieftjes over de kleine steentjes. Af en toe een vogel, als natuurlijke tegenwicht tegen de scherpe en harde geluiden van constructie en bouwactiviteit rondom.

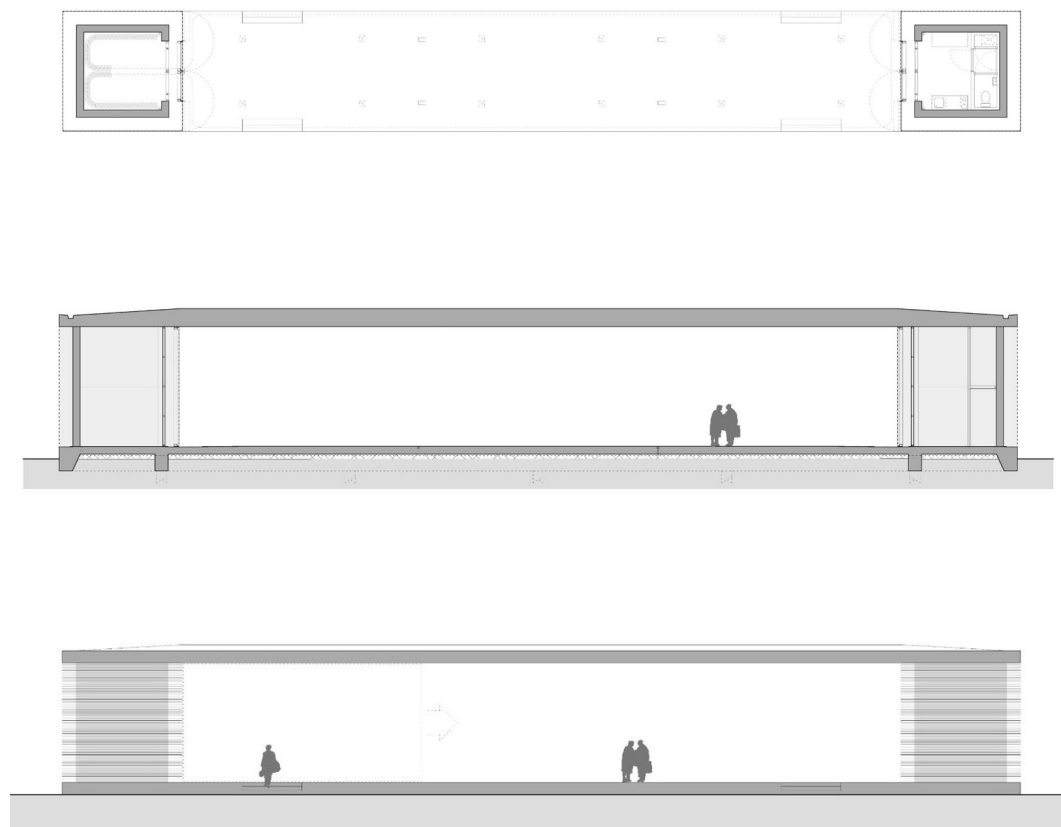
Maar ik voel de rust, als een dase in al het geweld geproduceerd door de stad. Een ingetogen plek, die zich kan openen en sluiten naar de omgeving.

DANS

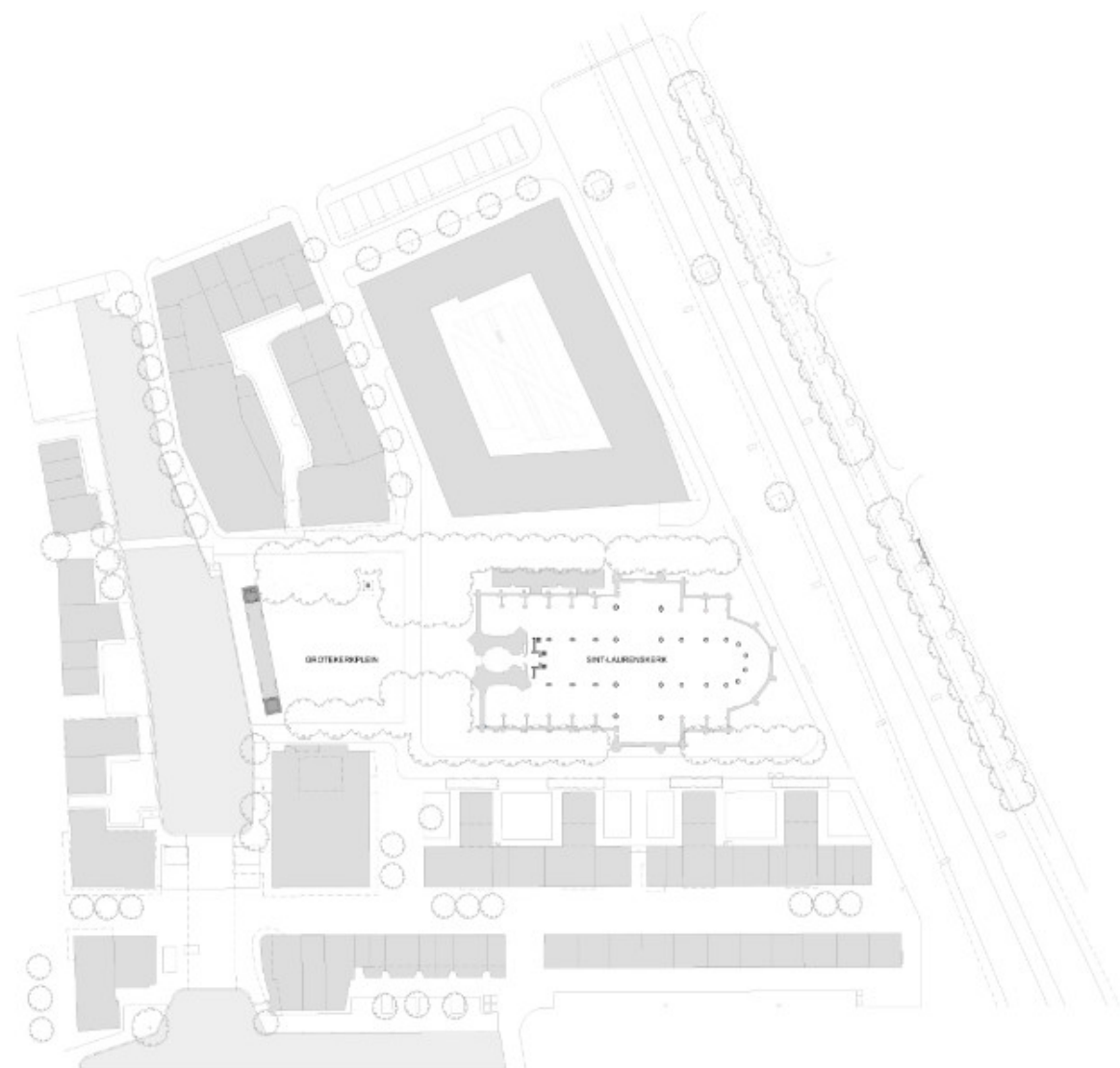
16:15 uur

Ik voelde me vrij, beschermt, veilig. Ondanks dat ik beteken werd, voelde dit niet zo. Opgaand in de maatschappij, waarin ieder zijn eigen weg volgt. Alsof ik aan het performen was, gestuurd door de gloed van de zon. Maar voor mezelf, met mezelf. Dat de doeken, die zo vrij, ~~naar~~ en toch ingesnoerd tegen de kracht van de wind, langs me heen bewegen zorgen voor een barrière: een schild.

De zachtheid van het pallet stuurde mijn lichaam, in vloeiende zachte bewegingen. Spelend met het dijnen van het doek, varend op de wind die zich er doorheen probeert te duwen en daarmee beweging voortzet. Daarmee kon ik in mijn eigen cocon belanden, met veiligheid en bescherming tegen alle toekijkende ogen op mij en dit podium gericht. Terwijl die mij, door de translucente gordijnen, wel de glimpe konden zien. Als een schim, dansend op de zon. Of zelfs toenadering zoeken, en me daarmee op mijn gemak voel. Vrij kan bewegen, zoals ik het liefst beweeg. Groot, open, vloeiende vormen. Of juist klein, ingetogen, gevormd door subtielheid.

floor plan / section / elevation, Stadspodium
images via: *Atelier Kempe Thill*

situation plan, Stadspodium on Grotekerkplein
image via: *Atelier Kempe Thill*

B.1.2

automatic writing

factory

Kettlehouse, Van Nelle Factory
Van Nelleweg 1
3044 BC Rotterdam
The Netherlands

1931

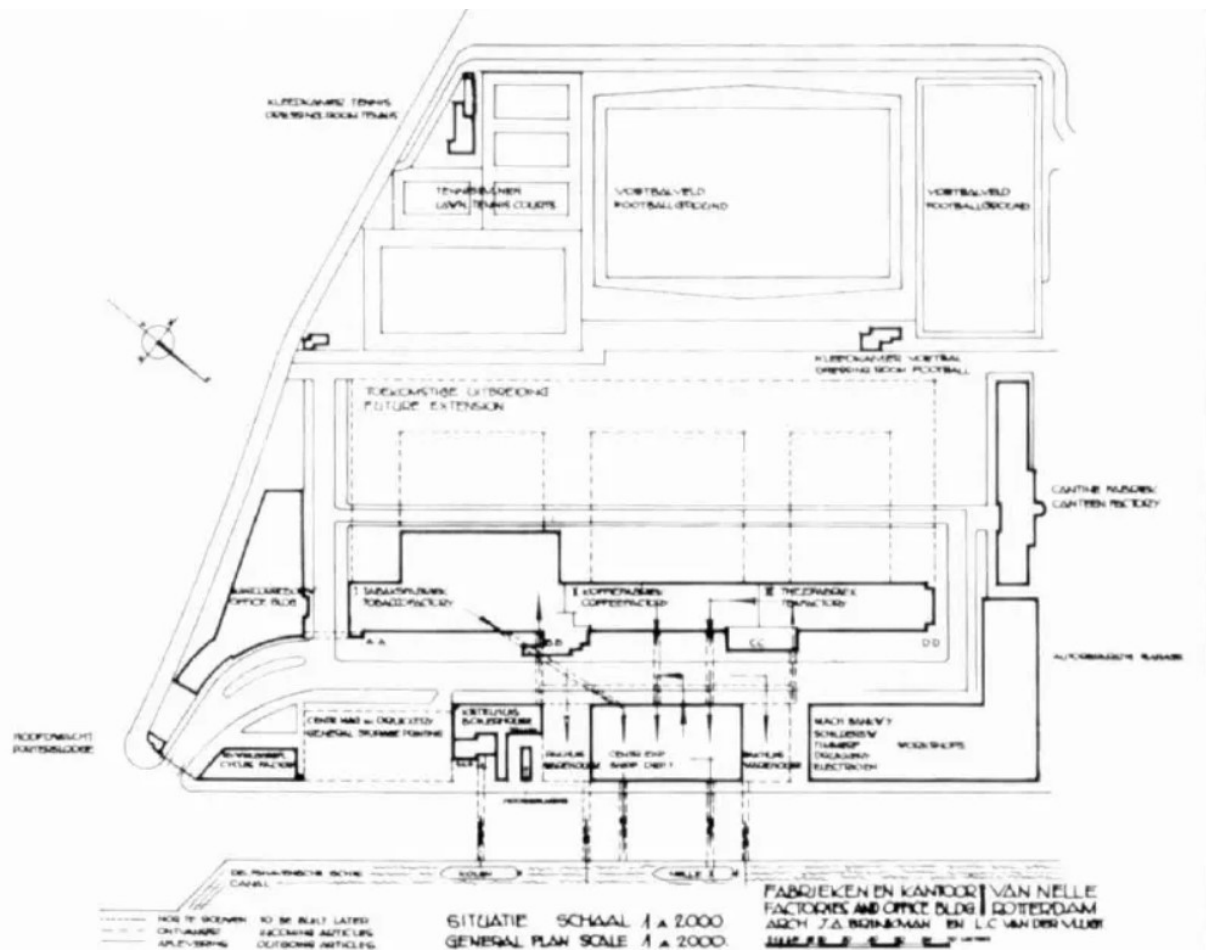
designed by *Leendert van der Vlugt, Johannes Brinkman, Jan Gerko Wiebenga*

Er heerst een kalme, door het gezon en geproest van de nog wel draaide delen van deze oude fabriek. Het is rauw, vies, hard, en na de deels losgelaten onderdelen in de geschiedenis aan zijn lot overgelaten. Het ketelhuis voelt namelijk als een man; grof, hard, koel, verbitterd. Maar onder dat laagje smog tot ook zijn schoonheid nog bezit, als een oude vergeten en verbitterde opa waar niemand meer naar omkijkt. Het is mooi, hoe de afbladderende verf decor biedt aan het toneel van het geheel. Verroest metaal, gehard staal, met vuil besmeurde tegels die reiken tot de hemel, waar het licht langs de randen naar binnen vallen en strepen trekken over de vloer van de ranke kozijnen. De grootsheid ervan, die hoogte die weer naar beneden gedrukt wordt door de kromming van het dak, en daarmee de colossale vaten complimenteerd. Alsof je even terug in de tijd stapt, met alle techniek die ooit zo modern is geweest nu nitt meer kan met de jeugd. Hoe het af en toe hoest, proest en puf, in het gevecht tegen de onderdom maar me toch beweegt, met zijn oude charme verworven met de tijd.

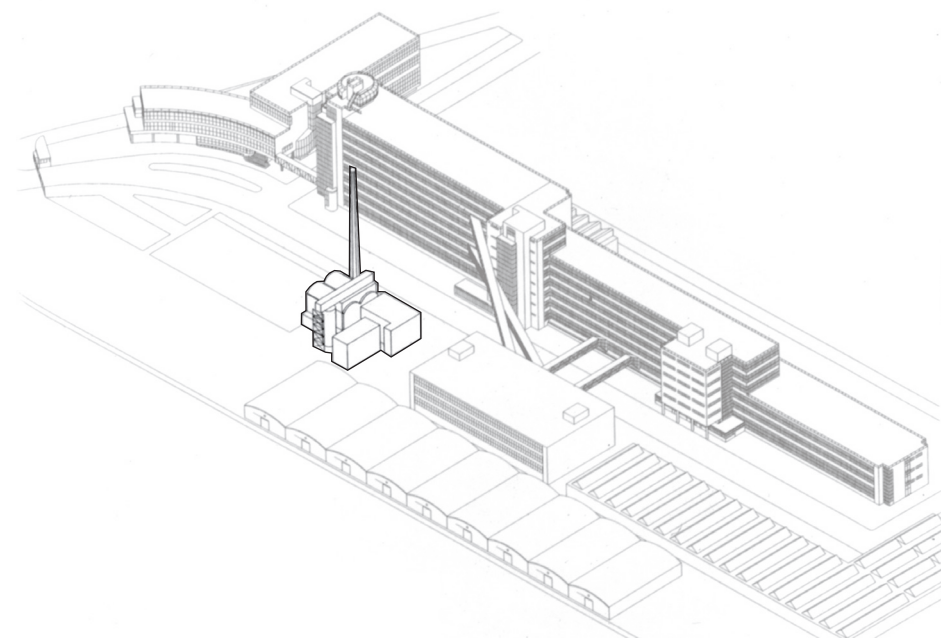
De grootsheid van ruimte stuurt de vrijheid van beweging, waarin de chaos van zijn hardheid en ruwe huid zijn beweging vormgeeft. Ik vul als een ballon, maar loop het zo snel weer leeg. De herrie, zijn gebrom, vullen een ritme die mij eens per periode opvullen en de chaos aanwakkerd.

Maar ook de harde vormen, die mij beperken in de voelen van golven en vrijheid. Alsof hij me probeert te beperken naar het zijn van een wezen met duidelijk doel en functie. En toch ook is daar af en toe die verstoring van dat ritme. Met een toeval ter plaatse, of een door hemzelf gecreëerd contrast. Recht versus krom, duidelijk versus chaos.

Af en toe liet hij me spelen met de weergave van een andere aanwezigheid. De spiegel van zijn eigen hier en nu, met een voorbijgaan van het moment. Of de ~~we~~ afdruk van zijn huid op zijn binnenste, een spel neergelagd om mee te spelen. In zijn ritme, om vervolgens zijn lijnen van spelregels te doorbreken.

situation plan, Van Nelle Fabriek
image via: *Orthos logos*

axonometric drawing, Van Nelle Fabriek, Ketelhuis in highlight
image via: *Orthos logos*

B.1.3

automatic writing

church

Laurenskerk

Grotekerkplein 27

3011 GC Rotterdam

The Netherlands

1525

designed by *Hendrick de Keyser*

GEWOEDSTOESTAND

Ik voel me moe, maar opgefrist door de vroege ochtend
dauw. Moe, zwaar, beladen. Nog de ochtendkringen op mijn
gezicht gedrukt, probeer ik de slaap op mijn gezicht
langzaam weg te drukken en te ontwaken in deze
nieuwe dag.

Ik voel een kalinite, tegelijkertijd een tinteling door
mijn lijf. Een onrust, die sluipend door mijn lichaam
raast.

DE OUDE ZIEL

8:30 uur

Alsof je de generaties door de tijd kan voelen, elk individu
onderdeel van dit grote geheel. Zo kolossaal, geard in de
stad. Beankerd, door de zware stenen, bijdragend aan de
grootheid die deze plek vormt. Spelend met licht, dat via
de grote vensters de ruimte verlichtten, en daarmee een
zachte tederheid aanbrengt aan de kotte. Dit is geen plek
van grote overbodige luxe, met de zachte kleuren die
samen een aardig palet vormen. Steen, marmer, hout,
glas, en dan die details van goud. Alsof een zuinige
bedelaar ineens zijn gouden ringen aan je toont.
Haar toeh, valt deze plek belast. Ondanks dat de ruimte
alle ruimte geeft tot vrijheid. Gestuurd door de lijnen
van de beuken, of de ronding om de heilige plek. De
kerk wil me sturen, alsof het geforceerd me de weg wil
vertelen.

DANS / EMOTIE

9:30 uur

Het voelt alsof ik blokkeer, niet weet wat ik aan moet met
dit zware enorme ding. Het laat me emotie voelen, stiekem wil
ik gewoon keihard janken. Zeker door de dramatische orgel
muziek die galmt door alle gangen van de kerk.
Het is alsof ik me nergens veilig voel, overal zichtbaar,
kwetsbaar. Omdat ik nergens beschutting kan vinden. Ook
alsof ik hier niet hoor te zijn, met mijn vrije beweging in
een zo strak vormgegeven omgeven, gevold door de strenge
tengels van geloof en cultuur. Alsof de rivieren en diensten
hun weg door mijn lijf willen vinden, alleen ik er niet
mee kan rijden. Dus schrijf ik nu, met mijn rug tegen
het koude gesteepte gedrukt althorin het altaar waar ik
voor mijn gevoel niet mag zijn, mijn gevoelens weg op papier.
De gleur doet me denken aan een bejaardenflat, zoals
die van oma altijd rook. En probeer ik een plekje van
veiligheid te vinden voor mijn ongemak. Het licht, wat
achteraan de kerk via de hoge ramen neerstrijkt op de
tanzertine vloer, zorgt voor een zachte geruststelling. Als
een warme comfortabele deken die zich over mij heen
valt.

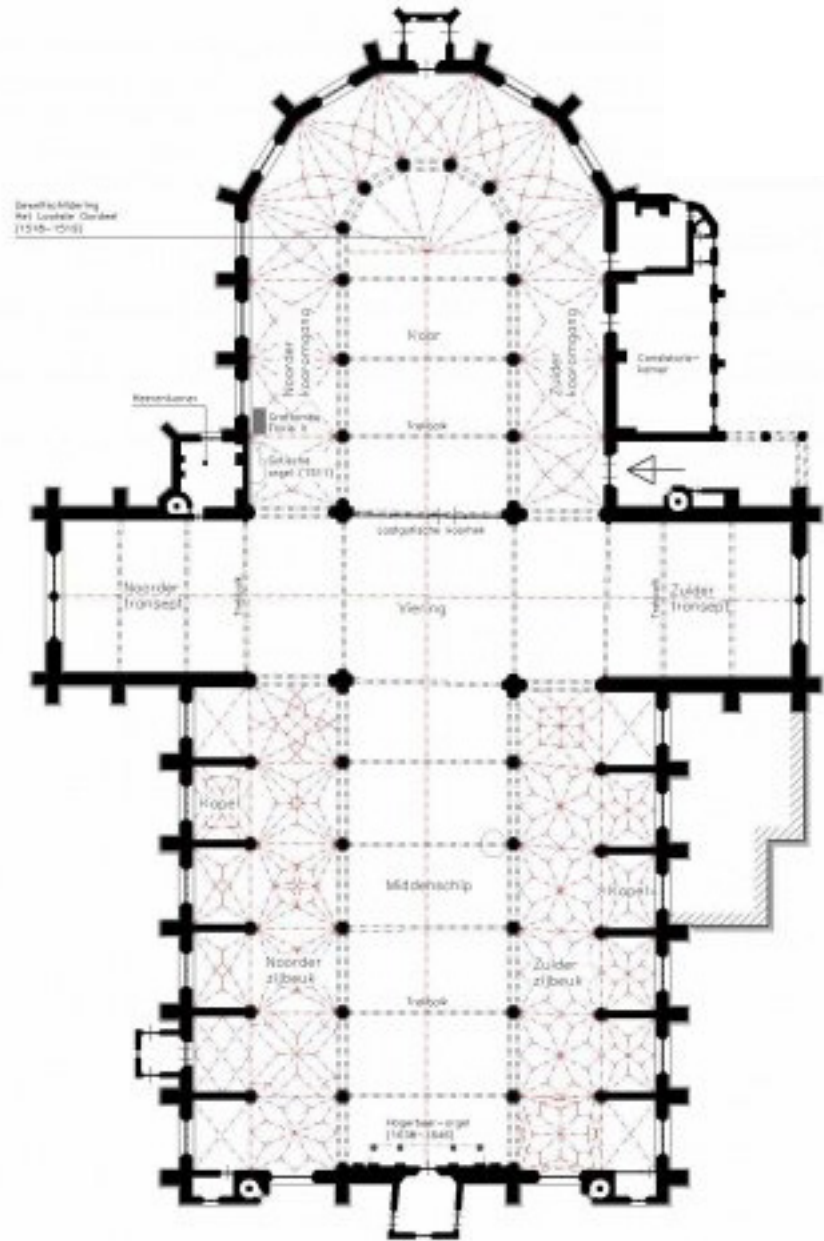
10:30 uur

De kerk wordt wakker, en met diens ik ook. Het wordt
lichter, alsof er winkjes zonnestralen zijn geopend. Ze geven
een warme lieve gloed, maken daarmee de ruimte toegank-
lijker, vriendelijker.

DANS

11:45 uur

Alsof er een andere sfeer hangt, en daarmee weer ruimte
voel voor mijn eigen inbreng. Of het komt door de rustigere
muziek, of het gebreke aan geluid, het licht, weet ik niet.
Maar ik voelde me vrij, dat ik de ruimte kon nemen in al
dat groots. Glijdend over de strakke glimmende vloer, gestuurd
door de lijnen, ronde vormen en structuren van de ruimte.
In groot contrast met hoe ik me eerder vanochtend voelde,
bekrompen, beladen, emotioneel, onderdrukt. Zo vrij, vloeiend,
geïnspireerd voelde ik me nu. Losgelaten om te gaan, in
strakke en lijnen zoals mijn lichaam die aanvoelden.

floor plan, Laurenskerk
image via: Reliwiki

B.2.1

automatic writing analysis

podium

Open Air Theatre, Stadspodium
Grotekerkplein
3011 GC Rotterdam
The Netherlands

2009
designed by *Atelier Kempe Thill*

ARRIVE 14:05 uur

sfeer was niet per direct aanwezig, althans, niet op de manier zoals die nu is. Door de aanpasbaarheid van het podium kan een inner ruimte gemaakt worden. De gordijnen zorgen voor een beschutting, die een fijne en zachte deken vormt tegen de scherpe ogen van elke toeschouwer. Het blokkeert de felle zon, en toert het om in een zachte gloed over haar binnenste. De handeling van het maken van die sfeer zorgde voor mijn landing op deze plek. Dat ik me veilig voel, door de beschutting van de transparante stof. Ook wel zenuwachtig, aangezien ik nog wel zichtbaar ben voor alle toevallige toeschouwers van de stad. Een nieuwsgierige toerist, of de rustende passant naast het podium. Want dat doet het ook, dat ik boven het uitsteek, als object voor vermaak. Om beschouwd te worden. Er strijkt een diffuus licht over me heen, die gestopt wordt door de strakke schaduw gevormd door de weerspiegeling van de dakrand. Het vormt een rustig pallet zo, die zachtheid. En ondanks dat de metalen gewoven materialen af zouden steken, past het in het geheel van beton, gevlochten staal, aluminium en kunststof doek. Harde materialen, die door de gedeeltelijke verduistering ineens zo zacht kleuren. Contrast.

Strakke lijnen, die lijken te spelen met de golven geïntroduceerd door de wind. Want die voel ik ook, als contrast tegen de warmte van de zon.

Alle geluiden van de stad zijn te horen, afgeschermd en beperkt tot de geluiden van dit plein. Alsof de bebouwing een geluidswal vormen. Zacht gepraat in

de verte, soms ineens dichtbij. Gelach, kleine wietjes over de kleine steentjes. Af en toe een vogel, als natuurlijke tegenwicht tegen de scherpe en harde geluiden van constructie en bouwactiviteit rondom. Maar ik voel de rust, als een oase in al het geweld geproduceerd door de stad. Een ingetogen plek, die zich kan openen en sluiten naar de omgeving.

DANS

16:15 uur

Ik voelde me vrij, beschermt, veilig. Ondanks dat ik betoken werd, voelde dit niet zo. Opgaand in de maatschappij, waarin ieder zijn eigen weg volgt. Alsof ik aan het performen was, gestuurd door de gloed van de zon. Maar voor mezelf, met mezelf. Dat de doeken, die zo vrij, ~~naar~~ en toch ingesnoerd tegen de kracht van de wind, langs me heen bewegen zorgen voor een barrière: een schild. De zachtheid van het pallet stuurde mijn lichaam, in vloeiende zachte bewegingen. Spelend met het dijnen van het doek, varend op de wind die zich er doorheen probeert te duwen en daarmee beweging voortzet. Daarmee kon ik in mijn eigen cocon belanden, met veiligheid en bescherming tegen alle toekijkende ogen op mij en dit podium gericht. Terwijl die mij, door de translucente gordijnen, wel degelijk konden zien. Als een schijn, dansend op de zon. Of zelfs toenadering zoeken, en me daarmee op mijn gemak voel. Vrij kan bewegen, zoals ik het liefst beweeg. Groot, open, vloeiende vormen. Of juist klein, ingetogen, gevoed door subtielheid.

ARRIVE 14:45 uur

sfeer was niet per direct aanwezig, althans, niet op de manier zoals die nu is. Door de aanpasbaarheid van het podium kan een inner ruimte gemaakt worden. De gordijnen zorgen voor een beschutting, die een fijne en zachte deken vormt tegen de scherpe ogen van elke toeschouwer. Het blokkeert de felle zon, en toert het om in een zachte gloed over haar binnenste. De handeling van het maken van die sfeer zorgde voor mijn landing op deze plek. Dat ik me veilig voel, door de beschutting van de transparante stof. Ook wel zenuwachtig, aangezien ik nog wel zichtbaar ben voor alle toesluisterende toeschouwers van de stad. Een nieuwsgierige toerist, of de rustende passant naast het podium. Want dat doet het ook, dat ik boven het uitsteek, als object voor vermaak. Om beschouwd te worden. Er strijkt een diffuus licht over me heen, die gestopt wordt door de strakke schaduw gevormd door de weerspiegeling van de dakrand. Het vormt een rustig pallet zo, die zachtheid. En ondanks dat de metalen gewoven materialen af zouden steken, past het in het geheel van beton, gevlochten staal, aluminium en kunststof doek. Harde materialen, die door de gedeeltelijke verduistering ineens zo zacht kleuren. Contrast.

Strakke lijnen, die lijken te spelen met de golven geïntroduceerd door de wind, want die voel ik ook, als contrast tegen de warmte van de zon.

Alle geluiden van de stad zijn te horen, afgeschermd en beperkt tot de geluiden van dit plein. Alsof de bebouwing een geluidswal vormen. Zacht gepraat in

de verte, soms ineens dichtbij. Gelach, kleine wietjes over de kleine steentjes. Af en toe een vogel, als natuurlijke tegenwicht tegen de scherpe en harde geluiden van constructie en bouwactiviteit rondom.

Maar ik voel de rust, als een dase in al het geweld geproduceerd door de stad. Een ingetogen plek, die zich kan openen en sluiten naar de omgeving.

DANS

16:15 uur

Ik voelde me vrij, beschut, veilig. Ondanks dat ik beteken werd, voelde dit niet zo. Opgaand in de maatschappij, waarin ieder zijn eigen weg volgt. Alsof ik aan het performen was, gestuurd door de gloed van de zon. Maar voor mezelf, met mezelf. Dat de doeken, die zo vrij, naast en toch ingesnoerd tegen de kracht van de wind, langs me heen bewegen zorgen voor een barrière, een schild.

De zachtheid van het pallet stuurde mijn lichaam, in vloeiende zachte bewegingen. Spelend met het dijnen van het doek, varend op de wind die zich er doorheen probeert te duwen en daarmee beweging voortzet. Daarmee kon ik in mijn eigen cocon belanden, met veiligheid en bescherming tegen alle toekijkende ogen op mij en dit podium gericht. Terwijl die mij, door de translucente gordijnen, wel degelijk konden zien. Als een schijn, dansend op de zon. Of zelfs toeladering zoeken, en me daarmee op mijn gemak voel. Vrij kan bewegen, zoals ik het liefst beweeg. Groot, open, vloeiende vormen. Of juist klein, ingetogen, geveld door subtielheid.

ARRIVE 14:05 uur

sfeer was niet per direct aanwezig, althans, niet op de manier zoals die nu is. Door de aanpasbaarheid van het podium kan een inner ruimte gemaakt worden. De gordijnen zorgen voor een beschutting, die een fijne en zachte deken vormt tegen de scherpe ogen van elke toeschouwer. Het blokkeert de felle zon, en toert het om in een zachte gloed over haar binnenste. De handeling van het maken van die sfeer zorgde voor mijn landing op deze plek. Dat ik me veilig voel, door de beschutting van de transparante stof. Ook wel zenuwachtig, aangezien ik nog wel zichtbaar ben voor alle toevallige toeschouwers van de stad. Een nieuwsgierige toerist, of de rustende passant naast het podium. Want dat doet het ook, dat ik boven het uitsteek, als object voor vermaak. Om beschouwd te worden. Er strijkt een diffuus licht over me heen, die gestopt wordt door de strakke schaduw gevormd door de weerspiegeling van de dakrand. Het vormt een rustig pallet zo, die zachtheid. En ondanks dat de metalen gewoven materialen af zouden steken, past het in het geheel van beton, gevlochten staal, aluminium en kunststof doek. Harde materialen, die door de gedeeltelijke verduistering ineens zo zacht kleuren. Contrast.

Strakke lijnen, die lijken te spelen met de golven geïntroduceerd door de wind, want die voel ik ook, als contrast tegen de warmte van de zon.

Alle geluiden van de stad zijn te horen, afgeschermd en beperkt tot de geluiden van dit plein. Alsof de bebouwing een geluidswal vormen. Zacht gepraat in

de verte, soms ineens dichtbij. Gelach, kleine wietjes over de kleine steentjes. Af en toe een vogel, als natuurlijke tegen- gewicht tegen de scherpe en harde geluiden van constructie en bouwactiviteit rondom.

Maar ik voel de rust, als een dase in al het geweld geproduceerd door de stad. Een ingetogen plek, die zich kan openen en sluiten naar de omgeving.

DANS

16:15 uur

Ik voelde me vrij, beschermt, veilig. Ondanks dat ik beteken werd, voelde dit niet zo. Opgaand in de maatschappij, waarin ieder zijn eigen weg volgt. Alsof ik aan het performen was, gestuurd door de gloed van de zon. Maar voor mezelf, met mezelf. Dat de doeken, die zo vrij, ~~naar~~ en toch ingesnoerd tegen de kracht van de wind, langs me heen bewegen zorgen voor een barrière: een schild.

De zachtheid van het pallet stuurde mijn lichaam, in vloeiende zachte bewegingen. Spelend met het drijven van het doek, varend op de wind die zich er doorheen probeert te duwen en daarmee beweging voortzet. Daarmee kon ik in mijn eigen cocon belanden, met veiligheid en bescherming tegen alle toekijkende ogen op mij en dit podium gericht. Terwijl die mij, door de translucente gordijnen, wel de glimpe konden zien. Als een schim, dansend op de zon. Of zelfs toenadering zoeken, en me daarmee op mijn gemak voel. Vrij kan bewegen, zoals ik het liefst beweeg. Groot, open, vloeiende vormen. Of juist klein, ingetogen, gevoed door subtielheid.

ARRIVE 14:05 uur

sfeer was niet per direct aanwezig, althans, niet op de manier zoals die nu is. Door de aanpasbaarheid van het podium kan een inner ruimte gemaakt worden. De gordijnen zorgen voor een beschutting, die een fijne en zachte deken vormt tegen de scherpe ogen van elke toeschouwer. Het blokkeert de felle zon, en toert het om in een zachte gloed over haar binnenste. De handeling van het maken van die sfeer zorgde voor mijn landing op deze plek. Dat ik me veilig voel, door de beschutting van de transparante stof. Ook wel zenuwachtig, aangezien ik nog wel zichtbaar ben voor alle toevallige toeschouwers van de stad. Een nieuwsgierige toerist, of de rustende passant naast het podium. Want dat doet het ook, dat ik boven het uitsteek, als object voor vermaak. Om beschouwd te worden. Er strykt een diffuus licht over me heen, die gestopt wordt door de strakke schaduw gevormd door de weerspiegeling van de dakrand. Het vormt een rustig pallet zo, die zachtheid. En ondanks dat de metalen gewoven materialen af zouden steken, past het in het geheel van beton, gevlochten staal, aluminium en kunststof doek. Harde materialen, die door de gedeeltelijke verduistering ineens zo zacht kleuren. Contrast.

Strakke lijnen, die lijken te spelen met de golven geïntroduceerd door de wind, want die voel ik ook, als contrast tegen de warmte van de zon.

Alle geluiden van de stad zijn te horen, afgeschermd en beperkt tot de geluiden van dit plein. Alsof de bebouwing een geluidswal vormen. Zacht gepraat in

de verte, soms ineens dichtbij. Gelach, kleine wieftjes over de kleine steentjes. Af en toe een vogel, als natuurlijke tegenwicht tegen de scherpe en harde geluiden van constructie en bouwactiviteit rondom.

Maar ik voel de rust, als een dase in al het geweld geproduceerd door de stad. Een ingetogen plek, die zich kan openen en sluiten naar de omgeving.

DANS

16:15 uur

Ik voelde me vrij, beschermt, veilig. Ondanks dat ik beteken werd, voelde dit niet zo. Opgaand in de maatschappij, waarin ieder zijn eigen weg volgt. Alsof ik aan het performen was, gestuurd door de gloed van de zon. Maar voor mezelf, met mezelf. Dat de doeken, die zo vrij, ~~naar~~ en toch ingesnoerd tegen de kracht van de wind, langs me heen bewegen zorgen voor een barrière: een schild.

De zachtheid van het pallet stuurde mijn lichaam, in vloeiende zachte bewegingen. Spelend met het drijven van het doek, varend op de wind die zich er doorheen probeert te duwen en daarmee beweging voortzet. Daarmee kon ik in mijn eigen cocon belanden, met veiligheid en bescherming tegen alle toekijkende ogen op mij en dit podium gericht. Terwijl die mij, door de translucente gordijnen, wel de glimpe konden zien. Als een schijn, dansend op de zon. Of zelfs toenadering zoeken, en me daarmee op mijn gemak voel. Vrij kan bewegen, zoals ik het liefst beweeg. Groot, open, vloeiende vormen. Of juist klein, ingetogen, gevormd door subtielheid.

ARRIVE 14:05 uur

sfeer was niet per direct aanwezig, althans, niet op de manier zoals die nu is. Door de aanpasbaarheid van het podium kan een inner ruimte gemaakt worden. De gordijnen zorgen voor een beschutting, die een fijne en zachte deken vormt tegen de scherpe ogen van elke toeschouwer. Het blokkeert de felle zon, en toert het om in een zachte gloed over haar binnenste. De handeling van het maken van die sfeer zorgde voor mijn landing op deze plek. Dat ik me veilig voel, door de beschutting van de transparante stof. Ook wel zenuwachtig, aangezien ik nog wel zichtbaar ben voor alle toevallige toeschouwers van de stad. Een nieuwsgierige toerist, of de rustende passant naast het podium. Want dat doet het ook, dat ik boven het uitsteek, als object voor vermaak. Om beschouwd te worden. Er strijkt een diffuus licht over me heen, die gestopt wordt door de strakke schaduw gevormd door de weerspiegeling van de dakrand. Het vormt een rustig pallet zo, die zachtheid. En ondanks dat de metalen gewoven materialen af zouden steken, past het in het geheel van beton, gevlochten staal, aluminium en kunststof doek. Harde materialen, die door de gedeeltelijke verduistering ineens zo zacht kleuren. Contrast.

Strakke lijnen, die lijken te spelen met de golven geïntroduceerd door de wind, want die voel ik ook, als contrast tegen de warmte van de zon.

Alle geluiden van de stad zijn te horen, afgeschermd en beperkt tot de geluiden van dit plein. Alsof de bebouwing een geluidswal vormen. Zacht gepraat in

de verte, soms ineens dichtbij. Gelach, kleine wietjes over de kleine steentjes. Af en toe een vogel, als natuurlijke tegenwicht tegen de scherpe en harde geluiden van constructie en bouwactiviteit rondom.

Maar ik voel de rust, als een dase in al het geweld geproduceerd door de stad. Een ingetogen plek, die zich kan openen en sluiten naar de omgeving.

DANS

16:15 uur

Ik voelde me vrij, beschermt, veilig. Ondanks dat ik beteken werd, voelde dit niet zo. Opgaand in de maatschappij, waarin ieder zijn eigen weg volgt. Alsof ik aan het performen was, gestuurd door de gloed van de zon. Maar voor mezelf, met mezelf. Dat de doeken, die zo vrij, ~~naar~~ en toch ingesnoerd tegen de kracht van de wind, langs me heen bewegen zorgen voor een barrière: een schild.

De zachtheid van het pallet stuurde mijn lichaam, in vloeiende zachte bewegingen. Spelend met het drijven van het doek, varend op de wind die zich er doorheen probeert te duwen en daarmee beweging voortzet. Daarmee kon ik in mijn eigen cocon belanden, met veiligheid en bescherming tegen alle toekijkende ogen op mij en dit podium gericht. Terwijl die mij, door de translucente gordijnen, wel de glimpe konden zien. Als een schijn, dansend op de zon. Of zelfs toenadering zoeken, en me daarmee op mijn gemak voel. Vrij kan bewegen, zoals ik het liefst beweeg. Groot, open, vloeiende vormen. Of juist klein, ingetogen, gevormd door subtielheid.

ARRIVE 14:05 uur

sfeer was niet per direct aanwezig, althans, niet op de manier zoals die nu is. Door de aanpasbaarheid van het podium kan een inner ruimte gemaakt worden. De gordijnen zorgen voor een beschutting, die een fijne en zachte deken vormt tegen de scherpe ogen van elke toeschouwer. Het blokkeert de felle zon, en toert het om in een zachte gloed over haar binnenste. De handeling van het maken van die sfeer zorgde voor mijn landing op deze plek. Dat ik me veilig voel, door de beschutting van de transparante stof. Ook wel zenuwachtig, aangezien ik nog wel zichtbaar ben voor alle toevallige toeschouwers van de stad. Een nieuwsgierige toerist, of de rustende passant naast het podium. Want dat doet het ook, dat ik boven het uitsteek, als object voor vermaak. Om beschouwd te worden. Er strijkt een diffuus licht over me heen, die gestopt wordt door de strakke schaduw gevormd door de weerspiegeling van de dakrand. Het vormt een rustig pallet zo, die zachtheid. En ondanks dat de metalen gewoven materialen af zouden steken, past het in het geheel van beton, gevlochten staal, aluminium en kunststof doek. Harde materialen, die door de gedeeltelijke verduistering ineens zo zacht kleuren. Contrast.

Strakke lijnen, die lijken te spelen met de golven geïntroduceerd door de wind, want die voel ik ook, als contrast tegen de warmte van de zon.

Alle geluiden van de stad zijn te horen, afgeschermd en beperkt tot de geluiden van dit plein. Alsof de bebouwing een geluidswal vormen. Zacht gepraat in

de verte, soms ineens dichtbij. Gelach, kleine wietjes over de kleine steentjes. Af en toe een vogel, als natuurlijke tegenwicht tegen de scherpe en harde geluiden van constructie en bouwactiviteit rondom.

Maar ik voel de rust, als een dase in al het geweld geproduceerd door de stad. Een ingetogen plek, die zich kan openen en sluiten naar de omgeving.

DANS

16:15 uur

Ik voelde me vrij, beschermt, veilig. Ondanks dat ik beteken werd, voelde dit niet zo. Opgaand in de maatschappij, waarin ieder zijn eigen weg volgt. Alsof ik aan het performen was, gestuurd door de gloed van de zon. Maar voor mezelf, met mezelf. Dat de doeken, die zo vrij, ~~naar~~ en toch ingesnoerd tegen de kracht van de wind, langs me heen bewegen zorgen voor een barrière: een schild.

De zachtheid van het pallet stuurde mijn lichaam, in vloeiende zachte bewegingen. Spelend met het dijnen van het doek, varend op de wind die zich er doorheen probeert te duwen en daarmee beweging voortzet. Daarmee kon ik in mijn eigen cocon belanden, met veiligheid en bescherming tegen alle toekijkende ogen op mij en dit podium gericht. Terwijl die mij, door de translucente gordijnen, wel de glimpe konden zien. Als een schijn, dansend op de zon. Of zelfs toenadering zoeken, en me daarmee op mijn gemak voel. Vrij kan bewegen, zoals ik het liefst beweeg. Groot, open, vloeiende vormen. Of juist klein, ingetogen, gevoed door subtielheid.

B.2.2

automatic writing analysis

factory

Kettlehouse, Van Nelle Factory
Van Nelleweg 1
3044 BC Rotterdam
The Netherlands

1931

designed by *Leendert van der Vlugt, Johannes Brinkman, Jan Gerko Wiebenga*

Er heerst een kalme, door het gezolen en geproest van de nog wel draaiende delen van deze oude fabriek. Het is rauw, vies, hard, en na de deels losgelaten onderdelen in de geschiedenis aan zijn lot overgelaten. Het kottenhuis voelt namelijk als een man; grof, hard, koel, verbitterd. Maar onder dat laagje smag tot ook zijn schoonheid nog bezit, als een oude vergeten en verbitterde opa waar niemand meer naar omkijkt. Het is mooi, hoe de afbladderende verf decor biedt aan het toneel van het geheel. Verroest metaal, gehard staal, met vuil besmeurde tegels die reiken tot de hemel, waar het licht langs de randen naar binnen vallen en strepen trekken over de vloer van de ranke kozijnen. De grootsheid ervan, die hoogte die weer naar beneden gedrukt wordt door de kromming van het dak, en daarmee de colossale vaten complimenteerd. Alsof je even terug in de tijd stapt, met alle techniek die ooit zo modern is geweest nu nitt meer kan met de jeugd. Hoe het af en toe hoest, proest en pift, in het gevecht tegen de onderdom maar me toch beweegt, met zijn oude charme verworven met de tijd.

De grootsheid van ruimte stuurt de vrijheid van beweging, waarin de chaos van zijn hardheid en ruwe huid zijn beweging vormgeeft. Ik vul als een ballon, maar loop het zo snel weer leeg. De herrie, zijn gebrom, vullen een ritme dat mij eens per periode opvullen en de chaos aanwakkerd.

Maar ook de harde vormen, die mij beperken in de voelen van golven en vrijheid. Alsof hij me probeert te beperken naar het zijn van een wezen met duidelijk doel en functie. En toch ook is daar af en toe die verstoring van dat ritme. Met een toeval ter plaatse, of een door hemzelf gecreëerd contrast. Recht versus krom, duidelijk versus chaos.

Af en toe liet hij me spelen met de weergave van een andere aanwezigheid. De spiegel van zijn eigen hier en nu, met een voorbijgaan van het moment. Of de ~~we~~ afdruk van zijn huid op zijn binnenste, een spel neergelagd om mee te spelen. In zijn ritme, om vervolgens zijn wijnen van spelregels te doorbreken.

Er heerst een kalme, door het gezon en geproest van de nog wel draaide delen van deze oude fabriek. Het is rauw, vies, hard, en na de deels losgelaten onderdelen in de geschiedenis aan zijn lot overgelaten. Het ketelhuis voelt namelijk als een man; grof, hard, koel, verbitterd. Maar onder dat laagje smag tot ook zijn schoonheid nog bezit, als een oude vergeten en verbitterde opa waar niemand meer naar omkijkt. Het is mooi, hoe de afbladderende verf decor biedt aan het toneel van het geheel. Verroest metaal, gehard staal, met vuil besmeurde tegels die reiken tot de hemel, waar het licht langs de randen naar binnen vallen en strepen trekken over de vloer van de ranke kozijnen. De grootsherd ervan, die hoogte, die weer naar beneden gedrukt wordt door de kromming van het dak, en daarmee de colossale vaten complimenteerd. Alsof je even terug in de tijd stapt, met alle techniek die ooit zo modern is geweest nu nitt meer met de jeugd. Hoe het af en toe hoekt, proest en puf, in het gevecht tegen de onderdom maar me toch beweegt, met zijn oude charme verworven met de tijd.

De grootsherd van ruimte stuurt de vrijheid van beweging, waarin de chaos van zijn hardheid en ruwe huid zijn beweging vormgeeft. Ik vul als een ballon, maar loop het zo snel weer leeg. De herrie, zijn gebrom, vullen een ritme die mij eens per periode opvullen en de chaos aanwakkerd.

Maar ook de harde vormen, die mij beperken in de voelen van gowen en vrijheid. Alsof hij me probeert te beperken naar het zijn van een wezen met duidelijk doel en functie. En toch ook is daar af en toe die verstoring van dat ritme. Met een toeval ter plaatse, of een door hemzelf gecreëerd contrast. Recht versus krom, duidelijk versus chaos.

Af en toe liet hij me spelen met de weergave van een andere aanwezigheid. De spiegel van zijn eigen hier en nu, met een voorbijgaan van het moment. Of de we afdruk van zijn huid op zijn binnenste, een spel neergelagd om mee te spelen. In zijn ritme, om vervolgens zijn wijnen van spelregels te doorbreken.

Er heerst een kalme, door het gezoem en geproest van de nog wel draaiende delen van deze oude fabriek. Het is rauw, vies, hard, en na de deels losgelaten onderdelen in de geschiedenis aan zijn lot overgelaten. Het kottenhuis voelt namelijk als een man; grof, hard, koel, verbitterd. Maar onder dat laagje smag tot ook zijn schoonheid nog bezit, als een oude vergeten en verbitterde opa waar niemand meer naar omkijkt. Het is mooi, hoe de afbladderende verf decor biedt aan het toneel van het geheel. Verroest metaal, gehard staal, met vuil besmeurde tegels die reiken tot de hemel, waar het licht langs de randen naar binnen vallen en strepen trekken over de vloer van de ranke kozijnen. De grootsheid ervan, die hoogte die weer naar beneden gedrukt wordt door de kromming van het dak, en daarmee de colossale vaten complimenteerd. Alsof je even terug in de tijd stapt, met alle techniek die ooit zo modern is geweest nu nitt meer met de jeugd. Hoe het af en toe hoest, proest en pift, in het gevecht tegen de onderdom Maar me toch beweegt, met zijn oude charme verworven met de tijd.

De grootsheid van ruimte stuurt de vrijheid van beweging, waarin de chaos van zijn hardheid en ruwe huid zijn beweging vormgeeft. Ik vul als een ballon, maar loop het zo snel weer leeg. De herrie, zijn gebrom, vullen een ritme dat mij eens per periode opvullen en de chaos aanwakkerd.

Maar ook de harde vormen, die mij beperken in de voelen van golven en vrijheid. Alsof hij me probeert te beperken naar het zijn van een wezen met duidelijk doel en functie. En toch ook is daar af en toe die verstoring van dat ritme. Met een toeval ter plaatse, of een door hemzelf gecreëerd contrast. Recht versus krom, duidelijk versus chaos.

Af en toe liet hij me spelen met de weergave van een andere aanwezigheid. De spiegel van zijn eigen hier en nu, met een voorbijgaan van het moment. Of de ~~we~~ afdruk van zijn huid op zijn binnenste, een spel neergelaid om mee te spelen. In zijn ritme, om vervolgens zijn lijnen van spelregels te doorbreken.

Er heerst een kalme, door het gezon en geproest van de nog wel draaide delen van deze oude fabriek. Het is rauw, vies, hard, en na de deels losgelaten onderdelen in de geschiedenis aan zijn lot overgelaten. Het ketelhuis voelt namelijk als een man; grof, hard, koel, verbitterd. Maar onder dat laagje smag tot ook zijn schoonheid nog bezit, als een oude vergeten en verbitterde opa waar niemand meer naar omkijkt. Het is mooi, hoe de afbladderende verf decor biedt aan het toneel van het geheel. Verroest metaal, gehard staal, met vuil besmeurde tegels die reiken tot de hemel, waar het licht langs de randen naar binnen vallen en strepen trekken over de vloer van de ranke kozijnen. De grootsheid ervan, die hoogte die weer naar beneden gedrukt wordt door de kromming van het dak, en daarmee de colossale vaten complimenteerd. Alsof je even terug in de tijd stapt, met alle techniek die ooit zo modern is geweest nu nikt meer kan met de jeugd. Hoe het af en toe hoest, proest en pift, in het gevecht tegen de onderdom maar me toch beweegt, met zijn oude charme verworven met de tijd.

De grootsheid van ruimte stuurt de vrijheid van beweging, waarin de chaos van zijn hardheid en ruwe huid zijn beweging vormgeeft. Ik vul als een ballon, maar loop het zo snel weer leeg. De herrie, zijn gebrom, vullen een ritme dat mij eens per periode opvullen en de chaos aanwakkerd.

Maar ook de harde vormen, die mij beperken in de voelen van golven en vrijheid. Alsof hij me probeert te beperken naar het zijn van een wezen met duidelijk doel en functie. En toch ook is daar af en toe die verstoring van dat ritme. Met een toeval ter plaatse, of een door hemzelf gecreëerd contrast. Recht versus krom, duidelijk versus chaos.

Af en toe liet hij me spelen met de weergave van een andere aanwezigheid. De spiegel van zijn eigen hier en nu, met een voorbijgaan van het moment. Of de afdruk van zijn huid op zijn binnenste, een spel neergelagd om mee te spelen. In zijn ritme, om vervolgens zijn lijnen van spelregels te doorbreken.

Er heerst een kalme, door het gezon en geproest van de nog wel draaide delen van deze oude fabriek. Het is rauw, vies, hard, en na de deels losgelaten onderdelen in de geschiedenis aan zijn lot overgelaten. Het kettelhuis voelt namelijk als een man, grof, hard, koel, verbitterd. Maar onder dat laagje smog tot ook zijn schoonheid nog bezit, als een oude vergeten en verbitterde opa waar niemand meer naar omkijkt. Het is mooi, hoe de afbladderende verf decor biedt aan het toneel van het geheel. Verroest metaal, gehard staal, met vuil besmeurde tegels die reiken tot de hemel, waar het licht langs de randen naar binnen vallen en strepen trekken over de vloer van de ranke kozijnen. De grootsheid ervan, die hoogte die weer naar beneden gedrukt wordt door de kromming van het dak, en daarmee de colossale vaten complimenteerd. Alsof je even terug in de tijd stapt, met alle techniek die ooit zo modern is geweest nu nitt meer kan met de jeugd. Hoe het af en toe hoest, proest en pift, in het gevecht tegen de onderdom. Maar me toch beweegt, met zijn oude charme verworven met de tijd.

De grootsheid van ruimte stuurt de vrijheid van beweging, waarin de chaos van zijn hardheid en ruwe huid zijn beweging vormgeeft. Ik vul als een ballon, maar loop het zo snel weer leeg. De herrie, zijn gebrom, vullen een ritme die mij eens per periode opvullen en de chaos aanwakkerd.

Maar ook de harde vormen, die mij beperken in de voelen van golven en vrijheid. Alsof hij me probeert te beperken naar het zijn van een wezen met duidelijk doel en functie. En toch ook is daar af en toe die verstoring van dat ritme. Met een toeval ter plaatse, of een door hemzelf gecreëerd contrast. Recht versus krom, duidelijk versus chaos.

Af en toe liet hij me spelen met de weergave van een andere aanwezigheid. De spiegel van zijn eigen hier en nu, met een voorbijgaan van het moment. Of de ~~we~~ afdruk van zijn huid op zijn binnenste, een spel neergelagd om mee te spelen. In zijn ritme, om vervolgens zijn lijnen van spelregels te doorbreken.

Er heerst een kalme, door het gezon en geproest van de nog wel draaide delen van deze oude fabriek. Het is rauw, vies, hard, en na de deels losgelaten onderdelen in de geschiedenis aan zijn lot overgelaten. Het ketelhuis voelt namelijk als een man; grof, hard, koel, verbitterd. Maar onder dat laagje smag tot ook zijn schoonheid nog bezit, als een oude vergeten en verbitterde opa waar niemand meer naar omkijkt. Het is mooi, hoe de afbladderende verf decor biedt aan het toneel van het geheel. Verroest metaal, gehard staal, met vuil besmeurde tegels die reiken tot de hemel, waar het licht langs de randen naar binnen vallen en strepen trekken over de vloer van de ranke kozijnen. De grootsheid ervan, die hoogte die weer naar beneden gedrukt wordt door de kromming van het dak, en daarmee de colossale vaten complimenteerd. Alsof je even terug in de tijd stapt, met alle techniek die ooit zo modern is geweest nu nitt meer met de jeugd. Hoe het af en toe hoekt, proest en puf, in het gevecht tegen de onderdom maar me toch beweegt, met zijn oude charme verworven met de tijd.

De grootsheid van ruimte stuurt de vrijheid van beweging, waarin de chaos van zijn hardheid en ruwe huid zijn beweging vormgeeft. Ik vul als een ballon, maar loop het zo snel weer leeg. De herrie, zijn gebrom, vullen een ritme die mij eens per periode opvullen en de chaos aanwakkerd.

Maar ook de harde vormen, die mij beperken in de voelen van golven en vrijheid. Alsof hij me probeert te beperken naar het zijn van een wezen met duidelijk doel en functie. En toch ook is daar af en toe die verstoring van dat ritme. Met een toeval ter plaatse, of een door hemzelf gecreëerd contrast. Recht versus krom, duidelijk versus chaos.

Af en toe liet hij me spelen met de weergave van een andere aanwezigheid. De spiegel van zijn eigen hier en nu, met een voorbijgaan van het moment. Of de we afdruk van zijn huid op zijn binnenste, een spel neergelagd om mee te spelen. In zijn ritme, om vervolgens zijn lijnen van spelregels te doorbreken.

B.2.3

automatic writing analysis

church
Laurenskerk
Grotekerkplein 27
3011 GC Rotterdam
The Netherlands

1525
designed by *Hendrick de Keyser*

GEWOEDSTOESTAND

Ik voel me moe, maar opgefrist door de vroege ochtend
douw. Moe, zwaar, beladen. Nog de ochtendkringen op mijn
gezicht gedrukt, probeer ik de slaap op mijn gezicht
langzaam weg te drukken en te ontwaken in deze
nieuwe dag.

Ik voel een kalnte, tegelijkertijd een tinteling door
mijn lijf. Een onrust, die sluipend door mijn lichaam
raaft.

DE OUDE ZIEL

8:30 uur

Alsof je de generaties door de tijd kan voelen, elk individu
onderdeel van dit grote geheel. 20 kolossaal, geaard in de
stad. Beankerd, door de zware stenen, bijdragend aan de
grootheid die deze plek vormt. Spelend met licht, dat via
de grote vensters de ruimte verlichtten, en daarmee een
zachte tederheid aanbrengt aan de koelte. Dit is geen plek
van grote overbodige luxe, met de zachte kleuren die
samen een aardig paletten vormen. Steen, marmer, hout,
glas, en dan die details van goud. Alsof een zuinige
bedelaar ineens zijn gouden ringen aan je toont.
Maar toch, voelt deze plek belast. Ondanks dat de ruimte
alle ruimte geeft tot vrijheid. Gestuurd door de lijnen
van de beuken, of de ronding om de heilige plek. De
kerk wil me sturen, alsof het geforceerd me de weg wil
vertelen.

DAANS / EMOTIE

9:30 uur

Het voelt alsof ik blokkeer, niet weet wat ik aan moet met
dit zware enorme ding. Het laat me emotie voelen, stiekem wil
ik gewoon keihard janken. Zeker door de dramatische orgel
muziek die galmt door alle gangen van de kerk.
Het is alsof ik me nergens veilig voel, overal zichtbaar,
kwetsbaar. Omdat ik nergens beschutting kan vinden. Ook
alsof ik hier niet hoer te zijn, met mijn vrije beweging in
een zo strak vormgegeven omgeving, gevoeld door de strenge
tengels van geloof en cultuur. Alsof de rituelen en diensten
hun weg door mijn lijf willen vinden, alleen ik er niet
mee kan rijden. Dus schrijf ik nu, met mijn rug tegen
het koude gesteepte gedrukt althorin het altaar waar ik
voor mijn gevoel niet mag zijn, mijn gevoelens weg op papier.
De geur doet me denken aan een bejaardenflat, zoals
die van oma altijd rook. En probeer ik een plekje van
veiligheid te vinden voor mijn ongemak. Het licht, wat
achteraan de kerk via de hoge ramen neerstrijkt op de
tanzertine vloer, zorgt voor een zachte geruststelling. Als
een warmer comfortabele deken die zich over mij heen
valt.

10:30 uur

De kerk wordt wakker, en met diens ik ook. Het wordt
lichter, alsof er uitjes zonnestralen zijn geopen. Ze geven
een warmer lieve gloed, maken daarmee de ruimte toegank-
lijker, vreundelijker.

DANS

11:45 uur

Alsof er een andere sfeer hangt, en daarmee weer ruimte
voel voor mijn eigen inbreng. Of het komt door de rustigere
muziek, of het gebrek aan geluid, het licht, weet ik niet.
Maar ik voelde me vrij, dat ik de ruimte kon nemen in al
dat groots. Glijdend over de strakke glimmende vloer, gestuurd
door de lijnen, ronde vormen en structuren van de ruimte.
In groot contrast met hoe ik me eerder vermoedend voelde,
bekrompen, beladen, emotioneel, onderdrukt. Zo vrij, vloeiend,
geïnspireerd voelde ik me nu. Losgelaten om te gaan, in
cirkels en lijnen zoals mijn lichaam die aanvoelden.

GEWOEDSTOESTAND

Ik voel me moe, maar opgefrist door de vroege ochtend
dauw. Moe, zwaar, beladen. Nog de ochtendkringen op mijn
gezicht gedrukt, probeer ik de slaap op mijn gezicht
langzaam weg te drukken en te ontwaken in deze
nieuwe dag.

Ik voel een kalinite, tegelijkertijd een tinteling door
mijn lijf. Een onrust, die sluipend door mijn lichaam
raast.

DE OUDE ZIEL

8:30 uur

Alsof je de generaties door de tijd kan voelen, elk individu
onderdeel van dit grote geheel. 20 kolossaal, geaard in de
stad. Beaankerd, door de zware stenen, bijdragend aan de
grootseheid die deze plek vormt. Spelend met licht, dat via
de grote vensters de ruimte verlichtten, en daarmee een
zachte tederheid aanbrengt aan de kerk. Dit is geen plek
van grote overbodige luxe, met de zachte kleuren die
samen een aardig palet vormen. Steen, marmer, hout,
glas, en dan die details van goud. Alsof een zuinige
bedelaar ineens zijn gouden ringen aan je toont.
Haar toeh, voelt deze plek belast. Ondanks dat de ruimte
alle ruimte geeft tot vrijheid. Gestuurd door de lijnen
van de beuken, of de ronding om de heilige plek. De
kerk wil me sturen, alsof het geforceerd me de weg wil
vertelen.

DANS / EMOTIE

9:30 uur

Het voelt alsof ik blotkeer, niet weet wat ik aan moet met
dit zware enorme ding. Het laat me emotie voelen, stiekem wil
ik gewoon keihard janken. Zeker door de dramatische orgel
muziek die galmt door alle gangen van de kerk.
Het is alsof ik me nergens veilig voel, overal zichtbaar,
kwetsbaar. Omdat ik nergens beschutting kan vinden. Ook
alsof ik hier niet hoor te zijn, met mijn vrije beweging in
een 20 strak voorgegeven omgevings, gevold door de strenge
tengels van geloof en cultuur. Alsof de ruiten en diensten
hun weg door mijn lijf willen vinden, alleen ik er niet
mee kan rijden. Dus schrijf ik nu, met mijn rug tegen
het koude gesteepte gedrukt althorin het altaar waar ik
voor mijn gevoel niet mag zijn, mijn gevoelens weg op papier.
De geur doet me denken aan een bejaardenflat, zoals
die van oma altijd rook. En probeer ik een plekje van
veiligheid te vinden voor mijn ongemak. Het licht, wat
achteraan de kerk via de hoge ramen neerstrijkt op de
tanzertine vloer, zorgt voor een zachte geruststelling. Als
een warme comfortabele deken die zich over mij heen
valt.

10:30 uur

De kerk wordt wakker, en met diens ik ook. Het wordt
lichter, alsof er uitjes zonnestralen zijn geopen. Ze geven
een warme lieve gloed, maken daarmee de ruimte toegank-
lijker, vriendelijker.

DANS

11:45 uur

Alsof er een andere sfeer hangt, en daarmee weer ruimte
voel voor mijn eigen inbreng. Of het komt door de rustigere
muziek, of het gebrek aan geluid, het licht, weet ik niet.

Maar ik voelde me vrij, dat ik de ruimte kon nemen in al
dat groots. Glijdend over de strakke glimmende vloer, gestuurd
door de lijnen, ronde vormen en structuren van de ruimte.

In groot contrast met hoe ik me eerder vanochtend voelde,
bekrompen, beladen, emotioneel, onderdrukt. Zo vrij, vloeiend,
geïnspireerd voelde ik me nu. Losgelaten om te gaan, in
vrijheid en lijnen zoals mijn lichaam die aanvoelden.

GEWOEDSTOESTAND

Ik voel me moe, maar opgefrist door de vroege ochtend
dauw. Moe, zwaar, beladen. Nog de ochtendkringen op mijn
gezicht gedrukt, probeer ik de slaap op mijn gezicht
langzaam weg te drukken en te ontwaken in deze
nieuwe dag.

Ik voel een kalme, tegelijkertijd een tinteling door
mijn lijf. Een onrust, die sluipend door mijn lichaam
raast.

DE OUDE ZIEL

8:30 uur

Alsof je de generaties door de tijd kan voelen, elk individu
onderdeel van dit grote geheel. zo kolossaal, gearrd in de
stad. beaankerd, door de zware stenen, bijdragend aan de
grootseheid die deze plek vormt. Spelend met licht, dat via
de grote vensters de ruimte verlichtten, en daarmee een
zachte tederheid aanbrengt aan de kotte. Dit is geen plek
van grote overbodige luxe, met de zachte kleuren die
samen een aardig palette vormen. steen, marmer, hout,
glas, en dan die details van goud. Alsof een zuinige
bedelaar ineens zijn gouden ringen aan je toont.
Haar toeh, valt deze plek belast. Ondanks dat de ruimte
alle ruimte geeft tot vrijheid. Gestuurd door de lijnen
van de beuken, of de ronding om de heilige plek. De
kerk wil me sturen, alsof het geforceerd me de weg wil
vertelen.

DANS / EMOTIE

9:30 uur

Het voelt alsof ik blokkeer, niet weet wat ik aan moet met
dit zware enorme ding. Het laat me emotie voelen, stiekem wil
ik gewoon keihard janken. Zeker door de dramatische orgel
muziek die galmt door alle gangen van de kerk.

Het is alsof ik me nergens veilig voel, overal zichtbaar,
kwetsbaar. Omdat ik nergens beschutting kan vinden. ook
alsof ik hier niet hoor te zijn, met mijn vrije beweging in
een zo strak vormgegeven omgeven, gevold door de strenge
tengels van geloof en cultuur. Alsof de rivieren en diensten
hun weg door mijn lijf willen vinden, alleen ik er niet
mee kan rijden. Dus schrijf ik nu, met mijn rug tegen
het koude gesteepte gedrukt althorin het altaar waar ik
voor mijn gevoel niet mag zijn, mijn gevoelens weg op papier.
De geur doet me denken aan een bejaardenflat, zoals
die van oma altijd rook. En probeer ik een plekje van
veiligheid te vinden voor mijn ongemak. Het licht, wat
achteraan de kerk via de hoge ramen neerstrijkt op de
tanzertine vloer, zorgt voor een zachte geruststelling. Als
een warme comfortabele deken die zich over mij heen
valt.

10:30 uur

De kerk wordt wakker, en met diens ik ook. Het wordt
lichter, alsof er uitjes zonnestralen zijn geopend. Ze geven
een warme lieve gloed, maken daarmee de ruimte toegank-
elijker, vriendelijker.

DANS

11:45 uur

Alsof er een andere sfeer hangt, en daarmee weer ruimte
voel voor mijn eigen inbreng. Of het komt door de rustigere
muziek, of het gebrek aan geluid, het licht, weet ik niet.

Maar ik voelde me vrij, dat ik de ruimte kon nemen in al
dat groots. Glijdend over de strakke glimmende vloer, gestuurd
door de lijnen, ronde vormen en structuren van de ruimte.

In groot contrast met hoe ik me eerder vanochtend voelde,
bekrompen, beladen, emotioneel, onderdrukt. Zo vrij, vloeiend,
geïnspireerd voelde ik me nu. Losgelaten om te gaan, in
vrijheid en lijnen zoals mijn lichaam die aanvoelden.

GEWOEDSTOESTAND

Ik voel me moe, maar opgefrist door de vroege ochtend
douw. Moe, zwaar, beladen. Nog de ochtendkringen op mijn
gezicht gedrukt, probeer ik de slaap op mijn gezicht
langzaam weg te drukken en te ontwaken in deze
nieuwe dag.

Ik voel een kalinite, tegelijkertijd een tinteling door
mijn lijf. Een onrust, die sluipend door mijn lichaam
raast.

DE OUDE ZIEL

8:30 uur

Alsof je de generaties door de tijd kan voelen, elk individu
onderdeel van dit grote geheel. Zo kolossaal, gearrd in de
stad. Beankerd, door de zware stenen, bijdragend aan de
grootseheid die deze plek vormt. Spelend met licht, dat via
de grote vensters de ruimte verlichtten, en daarmee een
zachte tederheid aanbrengt aan de kotte. Dit is geen plek
van grote overbodige luxe, met de zachte kleuren die
samen een aardig palette vormen. Steen, marmer, hout,
glas, en dan die details van goud. Alsof een zuinige
bedelaar ineens zijn gouden ringen aan je toont.
Maar toch, voelt deze plek belast. Ondanks dat de ruimte
alle ruimte geeft tot vrijheid. Gestuurd door de lijnen
van de beuken, of de ronding om de heilige plek. De
kerk wil me sturen, alsof het geforceerd me de weg wil
vertellen.

DAANS / EMOTIE

9:30 uur

Het voelt alsof ik blokkeer, niet weet wat ik aan moet met
dit zware enorme ding. Het laat me emotie voelen, stiekem wil
ik gewoon keihard janken. Zeker door de dramatische orgel
muziek die galmt door alle gangen van de kerk.
Het is alsof ik me nergens veilig voel, overal zichtbaar,
kwetsbaar. Omdat ik nergens beschutting kan vinden. Ook
alsof ik hier niet hoor te zijn, met mijn vrije beweging in
een zo strak vormgegeven omgeven, gevold door de strenge
tengels van geloof en cultuur. Alsof de rivieren en diensten
hun weg door mijn lijf willen vinden, alleen ik er niet
mee kan rijden. Dus schrijf ik nu, met mijn rug tegen
het koude gesteepte gedrukt achterin het altaar waar ik
voor mijn gevoel niet mag zijn, mijn gevoelens weg op papier.
De kleur doet me denken aan een bejaardenflat, zoals
die van oma altijd rook. En probeer ik een plekje van
veiligheid te vinden voor mijn ongemak. Het licht, wat
achteraan de kerk via de hoge ramen neerstrijkt op de
tapijtine vloer, zorgt voor een zachte geruststelling. Als
een warme comfortabele deken die zich over mij heen
valt.

10:30 uur

De kerk wordt wakker, en met diens ik ook. Het wordt
lichter, alsof er winkjes zonnestralen zijn geopend. Ze geven
een warme lieve gloed, maken daarmee de ruimte toegank-
lijker, vriendelijker.

DANS

11:45 uur

Alsof er een andere sfeer hangt, en daarmee weer ruimte
voel voor mijn eigen inbreng. Of het komt door de rustigere
muziek, of het gebrek aan geluid, het licht, weet ik niet.
Maar ik voelde me vrij, dat ik de ruimte kon nemen in al
dat groots. Glijdend over de strakke glimmende vloer, gestuurd
door de lijnen, ronde vormen en structuren van de ruimte.
In groot contrast met hoe ik me eerder vanochtend voelde,
bekrompen, beladen, emotioneel, onderdrukt. Zo vrij, vloeiend,
geïnspireerd voelde ik me nu. Losgelaten om te gaan, in
volumes en lijnen zoals mijn lichaam die aanvoelden.

GEWOEDSTOESTAND

Ik voel me moe, maar opgefrist door de vroege ochtend
dauw. Moe, zwaar, beladen. Nog de ochtendkringen op mijn
gezicht gedrukt, probeer ik de slaap op mijn gezicht
langzaam weg te drukken en te ontwaken in deze
nieuwe dag.

Ik voel een kalinite, tegelijkertijd een tinteling door
mijn lijf. Een onrust, die sluipend door mijn lichaam
raast.

DE OUDE ZIEL

8:30 uur

Alsof je de generaties door de tijd kan voelen, elk individu
onderdeel van dit grote geheel. zo kolossaal, geaard in de
stad. beaankerd, door de zware stenen, bijdragend aan de
grootheid die deze plek vormt. Spelend met licht, dat via
de grote vensters de ruimte verlichtten, en daarmee een
zachte tederheid aanbrengt aan de koelte. Dit is geen plek
van grote overbodige luke, met de zachte kleuren die
samen een aardig palette vormen. steen, marmer, hout,
glas, en dan die details van goud. Alsof een zuinige
bedelaar ineens zijn gouden ringen aan je toont.
Haar toeh, valt deze plek belast. Ondanks dat de ruimte
alle ruimte geeft tot vrijheid. Gestuurd door de lijnen
van de beuken, of de ronding om de heilige plek. De
kerk wil me sturen, alsof het geforceerd me de weg wil
vertellen.

DANS / EMOTIE

9:30 uur

Het voelt alsof ik blokkeer, niet weet wat ik aan moet met
dit zware enorme ding. Het laat me emotie voelen, stiekem wil
ik gewoon keihard janken. Zeker door de dramatische orgel
muziek die galmt door alle gangen van de kerk.
Het is alsof ik me nergens veilig voel, overal zichtbaar,
kwetsbaar. Omdat ik nergens beschutting kan vinden. ook
alsof ik hier niet hoor te zijn, met mijn vrije beweging in
een zo strak vormgegeven omgeven, gevold door de strenge
tengels van geloof en cultuur. Alsof de rivieren en diensten
hun weg door mijn lijf willen vinden, alleen ik er niet
mee kan rijden. Dus schrijf ik nu, met mijn rug tegen
het koude gesteepte gedrukt achterin het altaar waar ik
voor mijn gevoel niet mag zijn, mijn gevoelens weg op papier.
De gleur doet me denken aan een bejaardenflat, zoals
die van oma altijd rook. En probeer ik een plekje van
veiligheid te vinden voor mijn ongemak. Het licht, wat
achteraan de kerk via de hoge ramen neerstrijkt op de
tanzertine vloer, zorgt voor een zachte geruststelling. Als
een warme comfortabele deken die zich over mij heen
valt.

10:30 uur

De kerk wordt wakker, en met diens ik ook. Het wordt
lichter, alsof er winkjes zonnestralen zijn geopend. Ze geven
een warme lieve gloed, maken daarmee de ruimte toegank-
elijker, vriendelijker.

DANS

11:45 uur

Alsof er een andere sfeer hangt, en daarmee weer ruimte
voel voor mijn eigen inbreng. Of het komt door de rustigere
muziek, of het gebrek aan geluid, het licht, weet ik niet.
Maar ik voelde me vrij, dat ik de ruimte kon nemen in al
dat groots. Glijdend over de strakke glimmende vloer, gestuurd
door de lijnen, ronde vormen en structuren van de ruimte.
In groot contrast met hoe ik me eerder vanochtend voelde,
bekrompen, beladen, emotioneel, onderdrukt. Zo vrij, vloeiend,
geïnspireerd voelde ik me nu. Losgelaten om te gaan, in
streeks en lijnen zoals mijn lichaam die aanvoelden.

GEWOEDSTOESTAND

Ik voel me moe, maar opgefrist door de vroege ochtend
dauw. Moe, zwaar, beladen. Nog de ochtendkringen op mijn
gezicht gedrukt, probeer ik de slaap op mijn gezicht
langzaam weg te drukken en te ontwaken in deze
nieuwe dag.

Ik voel een kalinite, tegelijkertijd een tinteling door
mijn lijf. Een onrust, die sluipend door mijn lichaam
raaft.

DE OUDE ZIEL

8:30 uur

Alsof je de generaties door de tijd kan voelen, elk individu
onderdeel van dit grote geheel. 20 kolossaal, geaard in de
stad. Beankerd, door de zware stenen, bijdragend aan de
grootseheid die deze plek vormt. Spelend met licht, dat via
de grote vensters de ruimte verlichtten, en daarmee een
zachte tederheid aanbrengt aan de koelte. Dit is geen plek
van grote overbodige luxe, met de zachte kleuren die
samen een aardig palette vormen. Steen, marmer, hout,
glas, en dan die details van goud. Alsof een zuinige
bedelaar ineens zijn gouden ringen aan je toont.
Maar toch, voelt deze plek belast. Ondanks dat de ruimte
alle ruimte geeft tot vrijheid. Gestuurd door de lijnen
van de beuken, of de ronding om de heilige plek. De
kerk wil me sturen, alsof het geforceerd me de weg wil
vertelen.

DANS / EMOTIE

9:30 uur

Het voelt alsof ik blokkeer, niet weet wat ik aan moet met
dit zware enorme ding. Het laat me emotie voelen, stiekem wil
ik gewoon keihard janken. Zeker door de dramatische orgel
muziek die galmt door alle gangen van de kerk.
Het is alsof ik me nergens veilig voel, overal zichtbaar,
kwetsbaar. Omdat ik nergens beschutting kan vinden. Ook
alsof ik hier niet hoor te zijn, met mijn vrije beweging in
een zo strak vormgegeven omgeving, gevold door de strenge
tengels van geloof en cultuur. Alsof de rivieren en dijkten
hun weg door mijn lijf willen vinden, alleen ik er niet
mee kan rijden. Dus schrijf ik nu, met mijn rug tegen
het koude gesteepte gedrukt achterin het altaar waar ik
voor mijn gevoel niet mag zijn, mijn gevoelens weg op papier.
De gleur doet me denken aan een bejaardenflat, zoals
die van oma altijd rook. En probeer ik een plekje van
veiligheid te vinden voor mijn ongemak. Het licht, wat
achteraan de kerk via de hoge ramen neerstrijkt op de
taferthne vloer, zorgt voor een zachte geruststelling als
een warme comfortabele deken die zich over mij heen
valt.

10:30 uur

De kerk wordt wakker, en met diens ik ook. Het wordt
lichter, alsof er uitjes zonnestralen zijn geopend. Ze geven
een warme lieve gloed, maken daarmee de ruimte toegank-
elijker, vriendelijker.

DANS

11:45 uur

Alsof er een andere sfeer hangt, en daarmee weer ruimte
voel voor mijn eigen inbreng. Of het komt door de rustigere
muziek, of het gebrek aan geluid, het licht, weet ik niet.
Maar ik voelde me vrij, dat ik de ruimte kon nemen in al
dat groots. Glijdend over de strakke glimmende vloer, gestuurd
door de lijnen, ronde vormen en structuren van de ruimte.
In groot contrast met hoe ik me eerder vanochtend voelde,
bekrompen, beladen, emotioneel, onderdrukt. Zo vrij, vloeiend,
geïnspireerd voelde ik me nu. Losgelaten om te gaan, in
vrijheid en lijnen zoals mijn lichaam die aanvoelden.

moving atmospheres explores the intricate relationship between spatial design and human experience, advocating for an embodied approach to architectural practice. Through a phenomenological lens and experimental approach using personal experiences, the study investigates the nexus of emotion, movement, and spatial perception. Utilizing intuitive movement, exemplified by the practice of improvisational dance, the research aims to uncover insights into the creation of atmospheres within architectural settings. Methodologically, the study employs a structured approach termed the *Movement Lab*, involving five steps how one could observe, document, translate, interpret, analyse and reflect on the relation between spatial atmospheres and its effect on the body through emotion and behaviour, in this case studied through a zoom onto intuitive movement. In this process, architectural research is conducted using filmmaking, photography and (poetic) writing, conveying the relation between body and space.

Analysis of data collected from diverse environments reveals how spatial qualities shape emotional responses and bodily movements. The findings of this study underscore the complex interplay between spatial atmospheres, emotion, and movement characteristics, highlighting the potential of intuitive movement as a tool for architects to understand and manipulate architectural atmospheres, facilitating the design of immersive and emotionally resonant spaces. By emphasizing the importance of bodily experience in architectural design, the study advocates for a paradigm shift towards more responsive built environments.

Overall, this research contributes valuable insights into the embodied dimensions of architectural practice, encouraging architects to engage with the human body as a central tool for creating meaningful spatial experiences.